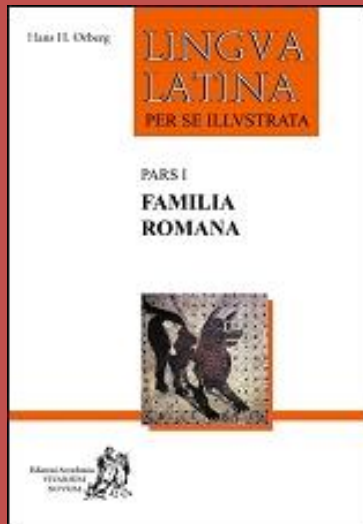

HANS H. ØRBERG

LINGVA LATINA
PER SE ILLUSTRATA
FAMILIA ROMANA
COLLOQVIA PERSONARVM

VOCABULARI
LLATÍ-CATALÀ I

DOMUS LATINA
CULTURA CLÁSICA
GRUP BÒREES
MMXII

**LINGVA LLATINA PER SE ILLVSTRATA
VOCABULARI LLATÍ-CATALÀ I**

© Hans H. Ørberg, *Domus Latina*, 2003

www.lingua-latina.dk

Edició castellana a càrrec de

© Emilio Canals Muñoz i Antonio González Amador

© CULTURA CLÀSSICA, 2008 (2a edició)

Pl. de les Amèriques, 1, 2n B

18500-Guadix (Granada), Espanya

www.culturaclasica.es

info@culturaclasica.es

Edició catalana a càrrec de

Grup Bòrees: Sergi Ricart, Vicenç Reglà, Guillem Cintas, Priscila Borrell

<https://sites.google.com/site/grupborees/>

grupborees@gmail.com

ISBN: 978-84-935798-4-5 (publicat conjuntament amb MORFOLOGIA
LATINA) Dipòsit Legal: GR-1539/2006

VOCABULARI LLATÍ-CATALÀ

(S'hi inclouen tots els termes que apareixen a *Família Rōmāna*
i a *Colloquia Persōnarum*)

A

ā/ab/abs *prp.* + *abl.* ⇒ de, des de,
després de, per
ab-dūcere -dūxisse -ductum ⇒ retirar,
treure, llevar, emportar-se
ab-errāre [1] ⇒ allunyar-se,
extraviar-se
ab-esse ab-sum ā-fuisse ⇒ no ser-hi,
ser absent, estar allunyat
ab-icere -iō -iēcisse -iectum ⇒ llançar
ab-īre -eō -iisse -itum ⇒ allunyar-se,
anar-se'n
abs *v.* ā/ab/abs
absēns -entis *adj.* ⇒ absent
abs-tinēre -uisse -tentum ⇒ mantenir
lluny
ac *v.* atque/ac
ac-cēdere -cessisse -cessum ⇒
acostar-se (a)
accendere -cendisse -cēnsum ⇒
encendre
ac-cidere -cidisse ⇒ succeir, passar,
esdevenir-se
ac-cipere -io -cēpisse -ceptum ⇒ rebre
ac-cubāre -cubuisse -cubitum ⇒
estirar-se a taula, estar estès
ac-cumbere -cubuisse -cubitum ⇒
jeure, acomodar-se (en el triclini),
estirar-se, reclinar-se
ac-currere -currisse -cursum ⇒ acudir,
arribar corrent
ac-cūsāre [1] ⇒ acusar
ācer -cris -cre ⇒ ardent, enèrgic
acerbus -a -um ⇒ agre, amarg
aciēs -ēī *f.* ⇒ exèrcit en ordre de batalla
acūtus -a -um ⇒ esmolat, agut
ad *prp.* + *ac.* ⇒ a, cap a, fins a, amb
ad-dere -didisse -ditum ⇒ afegir
ad-esse ad-sum af-fuisse ⇒ ser-hi
present, assistir-hi
ad-hūc *adv.* ⇒ encara
ad-icere -io -iēcisse -iectum ⇒ afegir,
augmentar

ad-īre -eō -iisse -itum ⇒ dirigir-se, anar
(a)
ad-iungere -iūnxisse -iūnctum ⇒ ajuntar,
afegir
ad-iuvāre -iūvisse -iūtum ⇒ ajudar
ad-mīrārī [1] *dep.* ⇒ admirar,
meravellar-se
admīrātiō -ōnis *f.* ⇒ admiració
ad-mittere -mīsisse -missum ⇒ admetre,
deixar entrar
ad-nectere -nexuisse -nexum ⇒ unir,
enganxar
ad-ōrāre [1] ⇒ adorar
adulēscēns -entis ⇒ *m.* adolescent, jove
ad-vehere -vēxisse -vectum ⇒
transportar, importar
ad-venīre -vēnisse -ventum ⇒ arribar
adversus/-um *prp.* + *ac.* ⇒ en direcció a,
contra
adversus -a -um ⇒ oposat, desfavorable
aedificāre [1] ⇒ edificar, construir
aedificium -ī *n.* ⇒ edifici
aeger -gra -grum ⇒ malalt
aegrōtāre [1] ⇒ estar malalt
aegrōtus -a -um ⇒ malalt
aequē *adv.* ⇒ igualment
aequinoctium -ī *n.* ⇒ equinocci
aequus -a -um ⇒ igual, tranquil
āēr -eris ⇒ aire
aestās -ātis *f.* ⇒ estiu, estiu
aestimāre [1] ⇒ estimar, valorar
aetās -ātis *f.* ⇒ edat
affectus -ūs ⇒ estat d'ànim
af-ferre at-tulisse al-lātum ⇒ portar,
aportar, causar
af-ficere -iō -fēcisse -fectum ⇒ afectar
af-firmāre [1] ⇒ afirmar
age -ite + *imp.* ⇒ vinga!, anem!
ager -grī *m.* ⇒ camp, territori
agere ēgisse āctum ⇒ portar, fer,
ocupar-se (de)
agmen -inis *n.* ⇒ exèrcit en marxa
agnusdei -ī *m.* ⇒ Anyell de Déu

agricola -ae ⇒ agricultor
ain' ⇒ és possible... ?, oi que... ?
aiō ais ait aiunt ⇒ dir
āla -ae *f.* ⇒ ala
albus -a -um ⇒ blanc
alere aluisse altum ⇒ nodrir, sustentar
aliēnus -a -um ⇒ aliè, d'un altre
ali-quandō *adv.* ⇒ alguna vegada
ali-quantum *adv.* ⇒ prou
ali-quī -qua -quod ⇒ algun, alguna (*adj.*)
ali-quis ali-quid ⇒, algú (*pron.*)
ali-quot *indecl.* ⇒ alguns
aliter *adv.* ⇒ d'una altra manera
alius -a -ud ⇒ un altre
 aliī... aliī ⇒ uns... altres
al-licere -iō -lēxisse -lectum ⇒ atraure
alter -era -erum ⇒ un, l'altre (de dos)
altum -ī *n.* ⇒ alta mar
altus -a -um ⇒ alt, elevat, profund
amāns -antis ⇒ amant
amāre [1] ⇒ estimar
ambulāre [1] ⇒ anar a peu, passejar
amīca -ae *f.* ⇒ amiga, xicota
amicitia -ae *f.* ⇒ amistat
amicus -ī ⇒ amic
amicus -a -um ⇒ amic, amistós
ā-mittere -mīsisse -missum ⇒ perdre
amnis -is *m.* ⇒ riu, rierol
amoenus -a -um ⇒ bell, agradable
amor -ōris ⇒ amor
amphitheātrum -ī *n.* ⇒ amfiteatre
an ⇒ o, o bé
ancilla -ae *f.* ⇒ esclava, minyona
angustus -a -um ⇒ angost, estret
anima -ae *f.* ⇒ alè, aire, vida, ànima
anim-ad-vertere -tisse -sum ⇒ parar atenció, observar
animal -ālis *n.* ⇒ ésser vivent, animal
animus -ī ⇒ esperit, ànima
annus -ī ⇒ any
davant de *prp.* + *ac.* ⇒ davant de, abans de *adv.* ⇒ abans
anteā *adv.* ⇒ abans
ante-hāc *adv.* ⇒ abans, fins ara
ante-quam *conj.* ⇒ abans de, abans que
antiquus -a -um ⇒ antic, vell
ānullus -ī ⇒ anell, anella
anus -ūs *f.* ⇒ vella (anciana)

aperire -uisse apertum ⇒ obrir
apertus -a -um ⇒ obert
apis -is *f.* ⇒ abella
ap-pārere -uisse -pāritum ⇒ aparèixer
appellāre [1] ⇒ cridar, dirigir-se a [algú]
ap-pōnere -posuisse -positum ⇒ posar (damunt), servir
ap-portāre [1] ⇒ portar, aportar
ap-prehendere -disse -ēnsum ⇒ agafar
ap-propinquāre [1] + *dat.* ⇒ acostar-se
Aprīlis -is (mēnsis) ⇒ abril
apud *prp.* + *ac.* ⇒ amb, a casa de, al costat de, juntament amb
aqua -ae *f.* ⇒ aigua
aquila -ae *f.* ⇒ àguila
arānea -ae *f.* ⇒ aranya, teranyina
arāre [1] ⇒ llaurar
arātor -ōris *m.* ⇒ llaurador
arātrum -ī *n.* ⇒ arada, aladre
arbitrāri [1] *dep.* ⇒ pensar, jutjar, creure
arbor -oris *f.* ⇒ arbre
arcessere -īvisse -ītum ⇒ cridar, fer venir
arcus -ūs ⇒ arc
ārdere arsisse arsum ⇒ cremar, encendre's
arduus -a -um ⇒ escarpat, elevat (difícil)
argente-us -a -um ⇒ de plata, d'argent
argentum -ī *n.* ⇒ plata, argent
arma -ōrum *n. pl.* ⇒ armes
armāre [1] ⇒ armar, aparellar
armātus -a -um ⇒ armat
ars artis *f.* ⇒ habilitat, art
as assis ⇒ *m.* as (moneda de coure)
a-scendere -isse -scēnsum ⇒ pujar (a), enfilar-se (a)
asinīnus -a -um ⇒ d'ase, asiní
asinus -ī ⇒ ase, roc
a-spergere -spersisse -spersum ⇒ escampar, afegir
a-spicere -iō -spexisse -spectum ⇒ mirar
at *conj.* ⇒ però
āter -tra -trum ⇒ negre, fosc
atomus -ī *f.* ⇒ àtom
atque/ac *conj.* ⇒ i; que, com (*comparatiu*)
ātrium -ī *n.* ⇒ atri (sala principal de la casa)
attentus -a -um ⇒ atent

audācia -ae *f.* ⇒ audàcia, gosadia
audāx -ācis *adj.* ⇒ audaç, agosarat
audēre ausum esse *semidep.* ⇒ gosar,
 atrevir-se a
audīre -īvisse -ītum ⇒ sentir, escoltar
au-ferre abs-tulisse ab-lātum ⇒
 emportar-se, llevar, treure
au-fugere -fūgisse ⇒ fugir, escapar-se
augēre auxisse auctum ⇒ acréixer,
 augmentar
Augustus -ī (mēnsis) ⇒ agost
aureus -a -um ⇒ d'or, auri
aurīga -ae *m.* ⇒ conductor de carros,
 auriga
auris -is *f.* ⇒ orella
aurum -ī *n.* ⇒ or
aut *conj.* ⇒ o
 aut... aut ⇒ o... o, o bé... o bé
autem *conj.* ⇒ però, en canvi
autumnus -ī *m.* ⇒ tardor
auxilium -ī *n.* ⇒ auxili, socors
auxilia -ōrum *n. pl.* ⇒ tropes auxiliars
avārus -a -um ⇒ àvid, cobdiciós, avar
āv-vertere -tisse -sum ⇒ allunyar, desviar
avis -is *f.* ⇒ au, ocell
avunculus -ī *m.* ⇒ oncle (matern)

B

baculum -ī *n.* ⇒ bastó
bālāre [1] ⇒ belar
balneum -ī *n.* ⇒ bany
 (banys públics)
barbarus -a -um ⇒ bàrbar, estranger
bāsium -ī *n.* ⇒ petó, bes
beātus -a -um ⇒ felix, benaurat
bellum -ī *n.* ⇒ guerra
bellus -a -um ⇒ graciós, bonic
bene *adv.* ⇒ bé
beneficium -ī *n.* ⇒ benefici, favor
bēstia -ae *f.* ⇒ animal, bèstia
bēstiola -ae *f.* ⇒ animal petit, bestiola,
 insecte
bibere bibisse bibitum ⇒ beure
bīnī -ae -a ⇒ dos, dues (a cadascú, cada
 vegada)
bis *adv.* ⇒ dues vegades
bonum -ī *n.* ⇒ el bé, allò bo

bonus -a -um ⇒ bo
bōs bovis *m./f.* ⇒ bou
bracchium -ī *n.* ⇒ braç
brevī *adv.* ⇒ en breu
brevis -e ⇒ breu, curt

C

cachinnus -ī *m.* ⇒ riallada
cadere cecidisse cāsum ⇒ caure
caecus -a -um ⇒ cec
caedere cecidisse caesum ⇒ colpejar,
 ferir, matar
caedēs -is *f.* ⇒ matança, carnisseria
caelum -ī *n.* ⇒ cel
calamus -ī *m.* ⇒ càm, canya (per
 escriure)
calceus -ī *m.* ⇒ calçat, sabata
calidus -a -um ⇒ calent
calor -ōris *m.* ⇒ calor
campus -ī *m.* ⇒ plana, camp
candidus -a -um ⇒ blanc brillant
canere cecinisse cantum ⇒ cantar, sonar
canis -is *m./f.* ⇒ gos, gossa
cantāre [1] ⇒ cantar
cantus -ūs *m.* ⇒ cant, so
capere -iō cēpisse captum ⇒ agafar,
 prendre, capturar
capillus -ī *m.* ⇒ cabell
capitulum -ī *n.* ⇒ capítol
caput -itis *n.* ⇒ cap, capital
carcer -eris *m.* ⇒ presó
cardō -inis *m.* ⇒ polleguera, golfo
carēre caruisse + *abl.* ⇒ no tenir, mancar
carmen -inis *n.* ⇒ cant, poema
carō carnis *f.* ⇒ carn
carpere -psisse -ptum ⇒ arreplegar,
 arrancar, pasturar
cārus -a -um ⇒ car, estimat
castra -ōrum *n. pl.* ⇒ campament
cāsus -ūs *m.* ⇒ caiguda, cas
catēna -ae *f.* ⇒ cadena
cua -ae *f.* ⇒ cua
causa -ae *f.* ⇒ causa, motiu
gen. + causā ⇒ a causa de, per raó de
 meā causā ⇒ per causa meva
cautus -a -um ⇒ prudent, caute
cavēre cāvisse cautum ⇒ guardar-se de,

parar atenció a
cēdere cessisse cessum ⇒ anar-se'n,
retirar-se, cedir
celer -eris -ere ⇒ ràpid, veloç
celsus -a -um ⇒ alt, elevat
cēna -ae *f.* ⇒ menjar, sopar
cēnāre [1] ⇒ menjar
cēnsēre -uisse cēnsum ⇒ jutjar, pensar
centēsimus -a -um ⇒ centè
centum ⇒ cent
cēra -ae *f.* ⇒ cera
cerebrum -ī *n.* ⇒ cervell
cernere crēvisse crētum ⇒ distingir,
discernir
certāmen -inis *n.* ⇒ combat, contesa
certāre [1] ⇒ combatre, disputar
certē *adv.* ⇒ segurament, almenys
certō *adv.* ⇒ segurament, sens dubte
certus -a -um ⇒ cert, segur
cessāre [1] ⇒ tardar, cessar, interrompre
cēteri -ae -a ⇒ altres, els altres
cēterum *adv.* ⇒ d'altra banda, però
cēterus -a -um ⇒ restant
charta -ae *f.* ⇒ paper
cibus -ī *m.* ⇒ menjar, esquer
cingere cīnxisse cīnctum ⇒ envoltar,
cenyir
circā *prp.* + *ac.* ⇒ al voltant de, prop de,
aproximadament
circēnsēs -ium *m. pl.* ⇒ jocs de circ
circēnsis -e ⇒ del circ
circiter *adv.* ⇒ al voltant, prop de
circum *prp.* + *ac.* ⇒ al voltant de, prop
de
circum-dare -dedisse -datum ⇒
circumdar, assetjar
circum-silire -uisse ⇒ saltar al voltant
circus -ī *m.* ⇒ circ
cis *prp.* + *ac.* ⇒ d'aquest costat de
citerior -ius ⇒ que està més cap a aquí
citrā *prp.* + *ac.* ⇒ a aquest costat de
civis -is *m./f.* ⇒ ciutadà, conciuatadà
clāmāre [1] ⇒ cridar
clāmor -ōris *m.* ⇒ clamor, cridòria
clārus -a -um ⇒ clar, brillant
classis -is *f.* ⇒ flota
claudere clausisse clausum ⇒ tancar
claudus -a -um ⇒ coix
clausus -a -um ⇒ tancat

clāvis -is *f.* ⇒ clau
clēmēns -entis *adj.* ⇒ dolç, clement
cocus -ī *m.* ⇒ cuiner
coep- *v.* incipere
cōgere co-ēgisse co-āctum ⇒ forçar,
obligar
cōgitāre [1] ⇒ pensar
cognōmen -inis *n.* ⇒ sobrenom, malnom
cognōscere -nōvisse -nitum ⇒ conèixer,
reconèixer
cohors -rtis *f.* ⇒ cohort, grup de soldats
colere coluisse cultum ⇒ cultivar
collis -is *m.* ⇒ tossal
col-loquī -locūtum esse *dep.* ⇒ conversar
colloquium -ī *n.* ⇒ conversació,
col-loquī
collum -ī *n.* ⇒ coll
colōnus -ī *m.* ⇒ llaurador, colon
color -ōris *m.* ⇒ color
columna -ae *f.* ⇒ columna
comes -itis *m.* ⇒ company
comitārī [1] *dep.* ⇒ acompanyar
com-memorāre [1] ⇒ fer esment de,
recordar
commūnis -e ⇒ comú
cōmoedia -ae *f.* ⇒ comèdia
com-parāre [1] ⇒ comparar
com-plectī -plexum esse *dep.* ⇒ abraçar
com-plēre -plēvisse -plētum ⇒ omplir,
completar
com-plūrēs -a ⇒ diversos, molts
com-putāre [1] ⇒ calcular, comptar
cōnārī [1] *dep.* ⇒ intentar, esforçar-se
con-currere -currisse -cursum ⇒ arribar
a corre-cuita, trobar-se
condiciō -ōnis *f.* ⇒ condició
cōn-ficere -iō -fēcisse -fectum ⇒ fer,
acabar
cōn-fidere + *dat.* ⇒ confiar en
cōn-fitērī -fessum esse *dep.* ⇒ confessar
con-iungere -iunxisse -iunctum ⇒
ajuntar, reunir
coniūnx -iugis *m./f.* ⇒ cònjuge, marit o
dona
cōn-scendere -disse -scēnsum ⇒ pujar
(a), ascendir, elevar-se
cōn-sequī -secūtum esse *dep.* ⇒ seguir,
aconseguir
cōn-sīdere -sēdisse -sessum ⇒ situar-se,

acampar
cōnsilium -ī *n.* ⇒ consell, decisió, pla,
propòsit
cōn-sistere -stitisse ⇒ aturar-se, parar-se
cōn-sōlārī [1] *dep.* ⇒ consolar
cōnsonāns -antis *f.* ⇒ consonant
cōnspectus -ūs *m.* ⇒ vista
cōn-spicere -spexisse -spectum ⇒ veure,
observar
cōnstāns -antis *adj.* ⇒ constant, ferm
cōn-stāre -stitisse + *ab/gen.* ⇒ costar
cōnstāre *ex* ⇒ constar de
cōn-stituere -uisse -tūtum ⇒ determinar,
decidir
cōn-sūmere -sūmpsisse -sūmptum ⇒
consumir, esgotar, passar (el temps)
con-temnere -tempssisse -temptum ⇒
menysprear
con-tinēre -tinuisse -tentum ⇒ contenir
continuō *adv.* ⇒ de seguida
contrā *prp.* + *ac.* ⇒ contra
con-trahere -trāxisse -tractum ⇒
contraure, arrufar
contrārius -a -um ⇒ contrari
con-turbāre [1] ⇒ torbar, desordenar
con-venire -vēnisse -ventum (*ad* + *ac.*;
dat.) ⇒ convenir, anar bé, reunir-se
con-vertere -tisse -sum ⇒ tornar,
transformar, convertir
convīva -ae *m./f.* ⇒ comensal, convidat
convivium -ī *n.* ⇒ festí, banquet
con-vocāre [1] ⇒ cridar, convocar
cōpia -ae *f.* ⇒ abundància, quantitat
cōpulāre [1] ⇒ lligar, unir
coquere coxisse coctum ⇒ coure, guisar
cor cordis *n.* ⇒ cor
cōram *prp.* + *abl.* ⇒ en presència de
cornū -ūs *n.* ⇒ banya
corpus -oris *n.* ⇒ cos
cor-rigere -rēxisse -rēctum ⇒ corregir,
esmenar
cotidīe *adv.* ⇒ diàriament, cada dia
crās *adv.* ⇒ demà (l'endemà)
crassus -a -um ⇒ gros, gras
crēdere -didisse -ditum + *dat.* ⇒ creure
(en), confiar
crēscere crēvisse crētum ⇒ créixer
cruciāre [1] ⇒ turmentar, torturar
crūdēlis -e ⇒ cruel

cruentus -a -um ⇒ ple de sang,
sagnant
cruor -ōris *m.* ⇒ sang
crūs -ūris *n.* ⇒ cama
crux -ucis *f.* ⇒ creu
cubāre cubuisse cubitum ⇒ estar tirat,
estar estès
cubiculum -ī *n.* ⇒ dormitori, alcova
culīna -ae *f.* ⇒ cuina
culter -trī *m.* ⇒ ganivet
cum *prp.* + *abl.* ⇒ amb
cum *conj.* ⇒ quan, ja que, com
cum p̄rimum + *perf.* ⇒ tan aviat com
cūnae -ārum *f. pl.* ⇒ bressol
cūnctus -a -um ⇒ tot, sencer; *pl. tots*
cupere -iō cupīvisse cupītum ⇒ desitjar
cupiditās -ātis *f.* ⇒ desig
cupidus -a -um (+ *gen.*) ⇒ desitjós, àvid
cūr *adv.* ⇒ per què?
cūra -ae *f.* ⇒ atenció
cūrāre [1] ⇒ tenir cura de, ocupar-se de
currere cucurrisse cursum ⇒ córrer
currus -ūs *m.* ⇒ carro
cursus -ūs *m.* ⇒ carrera, curs, rumb
cūstōdīre -īvisse -ītum ⇒ custodiar,
guardar

D

dare dedisse datum ⇒ donar
dē *prp.* + *abl.* ⇒ de, des de dalt
dea -ae *f.* ⇒ deessa
dēbēre -uisse -itum ⇒ deure
dēbilis -e ⇒ dèbil
decem ⇒ deu
December -bris (mēnsis) ⇒ desembre
decēre -uisse ⇒ convenir, ser apropiat
decies *adv.* ⇒ deu vegades
decimus -a -um ⇒ desè
dēclināre [1] ⇒ declinar
de-esse dē-sum dē-fuisse ⇒ faltar, no
assistir
dē-fendere -isse -fēnsum ⇒ defensar
de-inde/dein *adv.* ⇒ després, tot seguit
dēlectāre [1] ⇒ delectar, complaure
dēlēre -lēvisse -lētum ⇒ esborrar,
destruir
dēliciae -ārum *f. pl.* ⇒ delícies, goig
delphīnus -ī *m.* ⇒ dofí

dēmere dēmpsisse dēmptum ⇒ treure
dē-mōnstrāre [1] ⇒ mostrar, demostrar
dēmum *adv.* ⇒ només, per fi
dēnārius -ī *m.* ⇒ denari (moneda de plata)
dēnī -ae -a ⇒ deu (cada un)
dēnique *adv.* ⇒ en fi, finalment
dēns dentis *m.* ⇒ dent
dē-nuō *adv.* ⇒ de nou
deorsum *adv.* ⇒ a baix
dēpōnēns -ntis ⇒ deponent (verb)
dē-rīdēre -rīsisse -rīsum ⇒ burlar-se de, riure-se'n
dē-scendēre -disse -scēsum ⇒ descendir
dē-serere -seruisse -sertum ⇒ abandonar, deixar
dēsīdērāre [1] ⇒ trobar a faltar
dē-silīre -siluisse -sultum ⇒ saltar cap a baix
dē-sinere -siisse -situm ⇒ deixar, cessar
dē-sistere -stitisse -stitum ⇒ desistir de, cessar de
dē-spērāre [1] ⇒ desesperar (de), perdre l'esperança (de)
dē-spīcere -iō -spexisse -spectum ⇒ mirar de dalt a baix, desdenyar, menysprear
dē-tergēre -tersisse -tersum ⇒ eixugar, netejar
dē-terrēre -uisse -itum ⇒ apartar, desviar
dē-trahere -trāxisse -tractum ⇒ arrencar, treure, llevar
deus -ī *m., pl.* deī/diī/dī ⇒ déu
dē-vorāre [1] ⇒ engolir
dexter -tra -trum ⇒ dret
dextra -ae *f.* ⇒ la (mà) dreta
dīcere dīxisse dictum ⇒ dir, cridar, parlar
dictāre [1] ⇒ dictar
dictum -ī *n.* ⇒ paraula
diēs -ēī *m./f.* ⇒ dia, data
dif-ficilis -e ⇒ difícil
digitus -ī *m.* ⇒ dit
dignus -a -um ⇒ digne
diligēns -entis *adj.* ⇒ diligent, curós
diligere -lēxisse -lēctum ⇒ estimar, apreciar
dīmidius -a -um ⇒ mig
dī-mittere -mīsisse -missum ⇒

acomiarar
dīrus -a -um ⇒ horrorós
dis-cēdere -cessisse -cessum ⇒ allunyar-se de, anar-se'n
discere didicisse ⇒ aprendre
discipulus -ī ⇒ alumne, deixeble
dis-iungere -iūnxisse -iūnctum ⇒ desunir, separar
dis-suādēre -suāsisse -suāsūm ⇒ dissuadir, desaconsellar
diū, *comp.* diūtius *adv.* ⇒ fa temps, durant molt de temps
dīves -itis *adj.* ⇒ ric
dīvidere -sisse -sum ⇒ separar, dividir
dīvitiae -ārum *f. pl.* ⇒ riqueses
docēre -uisse doctum ⇒ ensenyar, instruir
doctus -a -um ⇒ instruït, docte, savi
dolēre -uisse dolitum ⇒ doldre, afligir-se
dolor -ōris *m.* ⇒ dolor
domī (*loc.*) ⇒ a casa
domina -ae *f.* ⇒ mestressa, senyora
dominus -ī ⇒ amo, senyor
domum *adv.* ⇒ a casa, cap a casa
domus -ūs *f., abl.* -ō ⇒ casa
dōnāre [1] ⇒ donar, regalar
dōnec *conj.* ⇒ mentrestant, fins que
dōnum -ī *n.* ⇒ regal
dormīre -īvisse -ītum ⇒ dormir
dorsum -ī *n.* ⇒ dors, llom
dubitāre [1] ⇒ dubtar
dubius -a -um ⇒ indecís, dubtós
du-centī -ae -a ⇒ dos-cents
dūcere dūxisse ductum ⇒ Conduir, guiar, dirigir.
uxōrem dūcere ⇒ casar-se (un home amb una dona)
dulcis -e ⇒ dolç
dum *conj.* ⇒ mentrestant, fins que
dum-modo *conj.* ⇒ sempre que
dumtaxat *adv.* ⇒ només, almenys
duo -ae -o ⇒ dos
duo-decim ⇒ dotze
duo-decimū -a -um ⇒ dotzè
duo-dē-trīgintā ⇒ vint-i-vuit
duo-dē-vīgintī ⇒ divuit
dūrus -a -um ⇒ dur
dux ducis *m.* ⇒ guia, general

E

ē v. *ex/ē*

eā *adv.* ⇒ per allà, hi

ēbrius -a -um ⇒ ebri, borratxo

ecce *adv.* ⇒ heus ací, ve't aquí

ēducāre [1] ⇒ educar

ē-dūcere -dūxisse -ductum ⇒ fer sortir

ef-ficere -iō -fēcisse -fectum ⇒ produir,
aconseguir

ef-fugere -iō -fūgisse ⇒ fugir, escapar

ef-fundere -fūdisse -fūsum ⇒ abocar,
vessar

ego *mē mihi/mī mē-cum* ⇒ jo, a mi, me,
m', amb mi

ē-gredī -ior *ēgressum esse dep.* ⇒ sortir

ēgregius -a -um ⇒ egregi, eminent

ē-icere -iō -iēcisse -iectum ⇒ llançar fora

ē-līdere -līsisse -līsum ⇒ elidir, suprimir

ē-ligere -lēgisse -lēctum ⇒ triar

emere *ēmisse ēmptum* ⇒ comprar

ēn *interj.* ⇒ heus ací, ea!, anem!

enim *conj.* ⇒ en efecte, perquè

ēnsis -is ⇒ l'espasa

eō *adv.* ⇒ (cap a) allà

epigramma -atis *n.* ⇒ epigrama

epistula -ae *f.* ⇒ carta, missiva

eques -itis *m.* ⇒ genet

equidem *adv.* ⇒ certament, per part meva

equitātus -ūs *m.* ⇒ cavalleria

equus -ī *m.* ⇒ cavall

ergā *prp.* + *ac.* ⇒ cap a, amb

ergō *conj.* ⇒ per tant, després, així doncs

ē-riperere -iō -ripuisse -reptum ⇒
arrabassar, robar

errāre [1] ⇒ errar, vagar

ē-rubescere -rubuisse ⇒ enrogir

ē-rumpere -rūpisse -ruptum ⇒
precipitar-se fora

erus -ī ⇒ amo, senyor

esse *sum fuisse futūrum es-se/fore* ⇒
ésser, ser; estar; haver-hi

ēsse *edō ēdisse ēsum* ⇒ menjar

et *conj.* ⇒ i, també

et... et ⇒ tant... com

et-enim *conj.* ⇒ i en efecte

etiam *adv.* ⇒ a més, també, encara

etiam atque *etiam* ⇒ una vegada

i una altra

non solum... set etiam ⇒ no tan sols...

sinó també

etiam si *conj.* ⇒ encara que, inclús si

etiam-nunc *adv.* ⇒ encara

et-sī *conj.* ⇒ encara que, si bé

ē-volāre [1] ⇒ volar, sortir volant

ē-volvere -visse *ēvolūtum* ⇒ desplegar,
obrir

ex/ē *prp.* + *abl.* ⇒ de, des de

ex-audīre -īvisse -ītum ⇒ sentir,
assabentar-se

ex-citāre [1] ⇒ despertar, excitar

ex-clāmāre [1] ⇒ cridar, exclamar

ex-cōgitāre [1] ⇒ imaginar, inventar

ex-cruciāre [1] ⇒ torturar, turmentar

ex-currere -currisse -cursum ⇒ sortir
corrents

ex-cūsāre [1] ⇒ excusar, disculpar

exemplum -ī *n.* ⇒ exemple, model

exercit-us -ūs ⇒ exèrcit

ex-haurīre -sisse -stum ⇒ buidar, esgotar

exiguus -a -um ⇒ petit, exigu

ex-īre -eō -iisse -itum ⇒ sortir, anar-se'n

ex-īstimāre [1] ⇒ jutjar, pensar

exitus -ūs ⇒ sortida, fi

ex-ōrnāre [1] ⇒ ornamentar

ex-plānāre [1] ⇒ aplanar, explicar

ex-pōnere -pōsuisse -positum ⇒ exposar,
depositar, desembarcar

ex-pugnāre [1] ⇒ conquerir, expugnar

ex-pugnātiō -ōnis *f.* ⇒ conquesta, assalt

ex-spectāre [1] ⇒ esperar

ex-tendere -disse -tentum ⇒ estendre

extrā *prp.* + *ac.* ⇒ fora de

F

faber -brī ⇒ artesà, ferrer, fuster

fābula -ae *f.* ⇒ conte, faula, drama

fābulārī [1] *dep.* ⇒ parlar, xerrar

facere -iō *fēcisse factum* ⇒ fer

faciēs -ēī *f.* ⇒ rostre, cara

facile *adv.* ⇒ fàcilment

facilis -e, *sup.* -illimus ⇒ fàcil

factum -ī *n.* ⇒ fet, acció

fallāx -ācis *adj.* ⇒ fal·laç, enganyador

fallere *fefellisse falsum* ⇒ enganyar

falsus -a -um ⇒ fals, enganyós
falx -cis *f.* ⇒ falç, podadora
fāma -ae *f.* ⇒ notícia, fama
famēs -is *f.* ⇒ gana, fam
família -ae *f.* ⇒ família, esclaus
fārī fātum esse *dep.* ⇒ parlar
fatērī fassum esse *dep.* ⇒ confessar
fatīgāre [1] ⇒ fatigar
fātum -ī *n.* ⇒ fat, destí, mort
favēre fāvisse fautum + *dat.* ⇒ ser favorable, afavorir
Februārius -ī (mēnsis) ⇒ febrer
fēlicitās -ātis *f.* ⇒ felicitat, dita
fēlix -īcis *adj.* ⇒ feliç
fēmina -ae *f.* ⇒ dona
fenestra -ae *f.* ⇒ finestra
fera -ae *f.* ⇒ fera
ferē *adv.* ⇒ quasi, al voltant de, uns
ferōx -ōcis *adj.* ⇒ fogós, salvatge, feroç
ferre ferō tulisse lātum ⇒ portar, suportar
ferre-us -a -um ⇒ de ferro, ferri
ferrum -ī *n.* ⇒ ferro
fertilis -e ⇒ fèril
fer-vos -a -um ⇒ salvatge
fessus -a -um ⇒ fatigat, cansat
 -ficere -iō -fēcisse -fectum < facere
fidere fīsum esse + *dat.* ⇒ confiar-se
fidēs -eī *f.* ⇒ confiança, fe, lleialtat
fidēs -ium *f. pl.* ⇒ lira
fidicen -inis *m.* ⇒ tocador de lira
fidus -a -um ⇒ fidel, lleial
fieri fiō factum esse *dep.* ⇒ ser fet, fer-se, succeir
figere fixisse fixum ⇒ fixar
filia -ae *f.* ⇒ filla
filiola -ae *f.* ⇒ filleta
filiolus -ī *m.* ⇒ filllet
filius -ī *m.* ⇒ fill
filum -ī *n.* ⇒ fil
finire -īvisse -itum ⇒ limitar, posar fi
finis -is *m.* ⇒ límit, fi
flāre [1] ⇒ bufar
flectere flexisse flexum ⇒ doblegar
flēre flēvisse flētum ⇒ plorar
flōs -ōris *m.* ⇒ flor
flūctus -ūs ⇒ onada, onatge
fluere flūxisse flūxum ⇒ fluir
flūmen -inis *n.* ⇒ riu, torrent
fluvius -ī *m.* ⇒ riu

foedus -a -um ⇒ lleig, desagradable
folium -ī *n.* ⇒ full
forās *adv.* ⇒ fora
foris -is *f.* ⇒ porta
foris *adv.* ⇒ fora
fōrma -ae *f.* ⇒ forma, bellesa
fōrmōsus -a -um ⇒ bell, bell
forsitan *adv.* ⇒ potser
fortasse *adv.* ⇒ potser
forte *adv.* ⇒ per casualitat, potser
fortis -e ⇒ fort, valent
fortūna -ae *f.* ⇒ fortuna, sort
forum -ī *n.* ⇒ plaça pública, fòrum
fossa -ae *f.* ⇒ trapa
frangere frēgisse frāctum ⇒ trencar, trencar
frāter -tris *m.* ⇒ germà
fremere -uisse -itum ⇒ grunyir, rugir, etc.
frequēns -entis *adj.* ⇒ nombrós, freqüent
fretum -ī *n.* ⇒ estret, braç de mar
frīgēre -- -- ⇒ tenir fred, gelar-se
frigidus -a -um ⇒ fred, gelat
frīgus -oris *n.* ⇒ fred
frōns -ontis *f.* ⇒ front
frūgēs -um *f. pl.* ⇒ fruits
frui fructum esse *dep.* + *abl.* ⇒ gaudir, disfrutar
frumentum -ī *n.* ⇒ gra
frustrā *adv.* ⇒ en va, debades
fuga -ae *f.* ⇒ fuga
fugere -iō fūgisse ⇒ fugir, escapar
fugitīvus -a -um ⇒ fugitiu
fulgur -uris *n.* ⇒ rellamp
fūmus -ī *m.* ⇒ fum
fundere fūdisse fūsum ⇒ abocar, vessar
funditus *adv.* ⇒ fins al fons, a fons
fundus -ī *m.* ⇒ fons, finca
fūr -is *m.* ⇒ lladre
fūrtum -ī *n.* ⇒ robatori, furt
futūrus -a -um (*v. es-se*) ⇒ futur, esdevenidor

G

gallus -ī *m.* ⇒ gall
gaudēre gavīsum esse *semidep.* ⇒ gaudir, alegrar-se
gaudium -ī *n.* ⇒ goig, alegria

geminus -a -um ⇒ bessó
gemma -ae *f.* ⇒ pedra preciosa, gemma
gemmātus -a -um ⇒ amb pedres
 precioses
gena -ae *f.* ⇒ galta
gēns gentis *f.* ⇒ raça, nació, poble
genū -ūs *n.* ⇒ genoll
genus -eris *n.* ⇒ gènere, espècie
gerere gessisse gestum ⇒ portar, tenir,
 fer
glaciēs -ēī *f.* ⇒ gel
gladiātor -ōris *m.* ⇒ gladiador
gladiātōrius -a -um ⇒ de gladiador
gladius -ī ⇒ espasa
glōria -ae *f.* ⇒ glòria
glōriōsus -a -um ⇒ gloriós, fanfarró
gracilis -e ⇒ gràcil, esvelt
gradus -ūs *m.* ⇒ pas, esglaó
Graecus -a -um ⇒ grec
grammatica -ae *f.* ⇒ gramàtica
grammaticus -a -um ⇒ gramatical, de
 gramàtica
grātia -ae *f.* ⇒ favor, agraïment
gen. (/meā) + grātīā ⇒ per, per causa
 de
 grātiam habēre ⇒ estar agraït
 grātīās agere ⇒ donar les gràcies
grātus -a -um ⇒ agradable, agraït
grāvīda *adj. f.* ⇒ embarassada
gravis -e ⇒ pesat
gremium -ī *n.* ⇒ falda, si
grex -egis *m.* ⇒ ramat, bandada
gubernāre [1] ⇒ pilotar, governar,
 dirigir
gubernātor -ōris *m.* ⇒ timoner
gustāre [1] ⇒ agradar, provar

H

habēre -uisse -itum ⇒ tenir, posseir,
 reputar; sē habēre ⇒ ser, trobar-se
 (d'una manera determinada)
habitāre [1] ⇒ habitar
hāc *adv.* ⇒ per ací
hasta -ae *f.* ⇒ asta, llança
haud *adv.* ⇒ no
haurīre hausisse haustum ⇒ treure
herba -ae *f.* ⇒ herba
herī *adv.* ⇒ ahir

heu *interj.* ⇒ ah!, ai!
he-us *interj.* ⇒ eh!, hola!
hic haec hoc ⇒ aquest, aqueix
hīc *adv.* ⇒ aquí, ací
hiems -mis *f.* ⇒ hivern
hinc *adv.* ⇒ d'aquí, d'ací
hinnīre ⇒ renillar
hodiē *adv.* ⇒ avui
holus -eris *n.* ⇒ hortalissa, verdura
homō -inis ⇒ home, persona
hōra -ae *f.* ⇒ hora
horrendus -a -um ⇒ horrorós, espantós
horrēre -uisse ⇒ estar eriçat, tremolar,
 sentir horror de
hortārī [1] *dep.* ⇒ animar, exhortar
hortus -ī *m.* ⇒ jardí, hort
hospes -ītis ⇒ hoste
hostis -is ⇒ enemic
hūc *adv.* ⇒ aquí, (cap a) aquí
hūmānus -a -um ⇒ humà
humī (*loc.*) ⇒ a terra, en terra
humilis -e ⇒ vil, humil
humus -ī *f.* ⇒ terra, sòl

I

iacere -iō iēcisse iactum ⇒ tirar,
 llançar
iacēre -uisse ⇒ jeure, estar tirat
iacāre [1] ⇒ tirar, agitar
iacūra -ae *f.* ⇒ acció de tirar, pèrdua
iam *adv.* ⇒ ja, ara
iānitor -ōris *m.* ⇒ porter
iānuā -ae *f.* ⇒ porta
iānuārius -ī (mēnsis) ⇒ gener
ibi *adv.* ⇒ allí
 -icere -iō -iēcisse -iectum < iacere
īdem eadem idem ⇒ el mateix
id-eō *adv.* ⇒ per açò
idōneus -a -um ⇒ apropiat, idoni
īdūs -uum *f. pl.* ⇒ Idus, el 13 (o 15) del
 mes
iecur -oris *n.* ⇒ fetge
igitur *conj.* ⇒ així doncs, perquè
ignārus -a -um ⇒ ignorant
ignis -is *m.* ⇒ foc
ignōrāre [1] ⇒ ignorar, desconèixer
ignōscere ignōvisse ignōtum + *dat.* ⇒
 perdonar

ignōtus -a -um ⇒ desconegut
ille -a -ud ⇒ aquell
illac *adv.* ⇒ per allí
illic *adv.* ⇒ allí, en aquell lloc
illinc *adv.* ⇒ d'allí
illūc *adv.* ⇒ (cap a) allà
illūstrāre [1] ⇒ parir, il·luminar
imāgō -inis *f.* ⇒ imatge
imber -bris *m.* ⇒ pluja
imitārī [1] *dep.* ⇒ imitar
im-mātūrus -a -um ⇒ immadur,
 primerenc
immō *adv.* ⇒ no, al contrari, més aviat
im-mortālis -i ⇒ immortal
im-pār -aris *adj.* ⇒ desigual
im-patiēns -entis *adj.* ⇒ impacient
im-pendēre - - + *dat.* ⇒ amenaçar,
 planar sobre (un perill).
imperāre [1] + *dat.* ⇒ manar, ordenar
imperātor -ōris *m.* ⇒ general (en cap)
imperium -ī *n.* ⇒ comandament (d'un
 exèrcit), ordre, imperi
impetus -ūs ⇒ envestida, atac
im-piger -gra -grum ⇒ actiu, diligent,
 treballador
im-plēre -plēvisse -plētum ⇒ omplir
im-PLICāre -uisse -itum ⇒ enredar,
 embolicar
impluvium -ī *n.* ⇒ impluvi (dipòsit
 d'aigua d'un atri)
im-pōnere -posuisse -positum ⇒ posar,
 col·locar (en)
im-primere -pressisse -pressum ⇒
 estrènyer, recolzar sobre, imprimir
im-probus -a -um ⇒ dolent, malvat
īmus -a -um *sup.* ⇒ el més baix, ínfim
in *prp.* + *abl.* ⇒ a/en (dins de), entre
prp. + *ac.* ⇒ a, cap a, en, fins a, contra
incendium -i *n.* ⇒ incendi
in-certus -a -um ⇒ incert
in-cipere -iō coepisse coeptum ⇒
 començar
in-clūdere -clūsisse -clūsum ⇒ tancar
íncola -ae *m./f.* ⇒ habitant
in-colere -coluisse -cultum ⇒ habitar,
 poblar
incolumis -i ⇒ incòlume, sa i estalvi
inconditus -a -um ⇒ confús, desordenat
inde *adv.* ⇒ d'allí, des de llavors

index -icis *m.* ⇒ llista, índex
in-dignus -a -um ⇒ indigne, vergonyós
in-doctus -a -um ⇒ ignorant, indocte
induere -uisse -ūtum ⇒ posar-se, vestir
 indūtus + *abl.* ⇒ vestit (amb)
industrius -a -um ⇒ actiu, laboriós
in-ermis -i ⇒ inermes, desarmat
in-esse-fuisse ⇒ ser a, trobar-se en
in-exspectātus -a -um ⇒ inesperat
īnfāns -antis *m./f.* ⇒ nen, nena, bebè
īn-fēlix -īcis *adj.* ⇒ desgraciad, infeliç
īnferior -ius *comp.* ⇒ més baix, inferior
īnferus -a -um ⇒ de baix, inferior
īnferī -ōrum *m. pl.* ⇒ els inferns
īnfestus -a -um ⇒ infestat, amenaçat
īn-fīdus -a -um ⇒ infidel, deslleial
īnfimus -a -um *sup.* ⇒ el més baix, ínfim
īn-flectere -flexisse -flexum ⇒ doblegar,
 declinar
īn-fluere -flūxisse -fluxum ⇒
 desembocar
īnfrā *prp.* + *ac.* ⇒ a sota de, sota
īngenium -ī *n.* ⇒ naturalesa, caràcter
īngēns -entis *adj.* ⇒ ingent, enorme
īn-hūmānus -a -um ⇒ inhumà
īn-īmīcus -ī ⇒ enemic (particular)
īn-īmīcus -a -um ⇒ enemic, hostil
īnitium -ī *n.* ⇒ inici, començament
īniūria -ae *f.* ⇒ injustícia
īn-iūstus -a -um ⇒ injust
īnopia -ae *f.* ⇒ escassetat, falta
īnquit inquit, inquam ⇒ diu, diuen, dic
īn-scribere -psisse -ptum ⇒ escriure
 sobre, inscriure, gravar
īnscrīptiō -ōnis *f.* ⇒ inscripció
īn-struere -strūxisse -strūctum ⇒
 col·locar, alinear
īnstrūmentum -ī *n.* ⇒ instrument,
 estri
īnsula -ae *f.* ⇒ illa
īnteger -gra -grum ⇒ intacte, sencer
īntellegere -lēxisse -lēctum ⇒
 comprendre
īnter *prp.* + *ac.* ⇒ entre, durant
 inter sē ⇒ l'un a l'altre, entre si
īnter-dum *adv.* ⇒ alguna vegada, de
 vegades
īnter-eā *adv.* ⇒ mentrestant
īnteres-se -fuisse ⇒ ser enmig de

inter-ficere -iō -fēcisse -fectum ⇒ matar
interim *adv.* ⇒ mentrestant
internus -a -um ⇒ intern
inter-pellāre [1] ⇒ interrompre
inter-rogāre [1] ⇒ preguntar, interrogar
intrā *prp.* + *ac.* ⇒ dins de
intrāre [1] ⇒ entrar (en)
intuērī intuitum esse *dep.* ⇒ mirar,
 contemplar
intus *adv.* ⇒ dins
in-validus -a -um ⇒ invàlid, dèbil
in-vehere -vēxisse -vectum ⇒ importar,
 transportar
in-venīre -vēnisse -ventum ⇒ trobar
in-vidēre -vīdisse -vīsum + *dat.* ⇒
 envejar
invidia -ae *f.* ⇒ enveja
in-vocāre [1] ⇒ invocar
iocōsus -a -um ⇒ juganer, festiu
ipse -a -um ⇒ ell mateix, en persona
ira -ae *f.* ⇒ ira, còlera
irātus -a -um ⇒ irritat, enutjat
ire eō iisse itum ⇒ anar, passar
is ea id ⇒ ell, aquest
iste -a -ud ⇒ aqueix
ita *adv.* ⇒ així, d'aquesta manera
ita-que *conj.* ⇒ per això, en conseqüència
item *adv.* ⇒ igualment, així mateix
iter itineris *n.* ⇒ viatge, marxa, via
iterum *adv.* ⇒ una altra vegada, de nou
iubēre iussisse iussum ⇒ manar, ordenar
iūcundus -a -um ⇒ agradable
Iūlius -ī (mēnsis) ⇒ juliol
iungere iūnxisse iūnctum ⇒ unir, ajuntar
Iūnius -ī (mēnsis) ⇒ juny
iūs iūris *n.* ⇒ dret, justícia
 iūre *adv.* ⇒ amb dret, amb raó
iūstus -a -um ⇒ just
iuvāre iūvisse iūtum ⇒ ajudar,
 complaure
iuvenis -is *m.* ⇒ jove
iūxtā *prp.* + *ac.* ⇒ al costat de, a prop de

K

kalendae -ārum *f. pl.* ⇒ Kalendas, primer
 dia del mes
kalendārium -ī *n.* ⇒ calendari

L

lābi lāpsum esse *dep.* ⇒ rellicar, caure,
 lliscar
labor -ōris *m.* ⇒ treball, cansament
labōrāre [1] ⇒ treballar, esforçar-se
labrum -ī *n.* ⇒ llavi
labyrinthus -ī *m.* ⇒ laberint
lac lactis *n.* ⇒ llet
lacertus -ī *m.* ⇒ braç, múscul del braç
lacrima -ae *f.* ⇒ llàgrima
lacrimāre [1] ⇒ plorar
lacus -ūs *m.* ⇒ llac
laedere -sisse -sum ⇒ ferir, fer mal
laetāri [1] *dep.* ⇒ alegrar-se
laetitia -ae *f.* ⇒ alegria, goig
laetus -a -um ⇒ content, alegre
laevus -a -um ⇒ esquerre
lāna -ae *f.* ⇒ llana
largiri -ītum esse *dep.* ⇒ donar
 copiosament
largus -a -um ⇒ liberal, generós
latēre -uisse ⇒ estar amagat, ocultar-se
Latīnus -a -um ⇒ llatí
 Latīnē *adv.* ⇒ en llatí
lātrāre [1] ⇒ lladrar
latus -eris *n.* ⇒ costat, flanc
lātus -a -um ⇒ ample
laudāre [1] ⇒ lloar, elogiar
laus laudis *f.* ⇒ lloança, elogi
lavāre lāvisse lautum ⇒ rentar, banyar
lectica -ae *f.* ⇒ llitera, cadira de mans
lectulus -ī *m.* ⇒ llit, jaç
lectus -ī *m.* ⇒ llit
lēgātus -ī ⇒ ambaixador, llegat
legere lēgisse lēctum ⇒ llegir
legiō -ōnis *f.* ⇒ legió
legiōnārius -a -um ⇒ legionari
leō -ōnis *m.* ⇒ lleó
levāre [1] ⇒ aixecar, alçar
levis -e ⇒ lleuger, lleu
lēx lēgis *f.* ⇒ llei
libellus -ī *m.* ⇒ llibre
libenter *adv.* ⇒ de bona gana
líber -brī *m.* ⇒ llibre
líber -era -erum ⇒ lliure
líberāre [1] ⇒ alliberar
libēre -uisse: libet + *dat.* ⇒ plaer,
 agradar,

liberī -ōrum *m. pl.* ⇒ fills
libertās -ātis *f.* ⇒ llibertat
libertīnus -ī *m.* ⇒ llibert
licēre -uisse: licet + *dat.* ⇒ ser permès
ligneus -a -um ⇒ de fusta
lignum -ī *n.* ⇒ fusta
līlium -ī *n.* ⇒ lliri
līmen -inis *n.* ⇒ lllindar, entrada
līnea -ae *f.* ⇒ corda, cordell, línia
lingua -ae *f.* ⇒ llengua, llenguatge
littera -ae *f.* ⇒ lletra
lītus -oris *n.* ⇒ litoral, platja, costa
locus -ī *m., pl. -ī (m.) /-a (n.)* ⇒ lloc
longē *adv.* ⇒ lluny, de molt
longus -a -um ⇒ llarg
loquī locūtum esse *dep.* ⇒ parlar
lūcēre lūxisse ⇒ brillar
lucerna -ae *f.* ⇒ llum (m), làmpada
lucrum -ī *n.* ⇒ guany, lucre
luctārī [1] *dep.* ⇒ lluitar
lūdere lūxisse lūsum ⇒ jugar
lūdus -ī *m.* ⇒ joc, escola
 lūdī magister ⇒ mestre d'escola
lūgēre lūxisse lūctum ⇒ afligir-se, estar
 de dol
lūna -ae *f.* ⇒ lluna
lupus -ī *m.* ⇒ llop
lūx lūcis *f.* ⇒ llum (la), dia

M

maerēre -- -- ⇒ estar trist,
 afligir-se
maestus -a -um ⇒ trist, afligit
magis *adv.* ⇒ més
magister -trī *m.* ⇒ mestre
magnificus -a -um ⇒ magnífic,
 esplèndid
magnus -a -um ⇒ gran
māior -ius *comp.* ⇒ major, més gran
Māius -ī (mēnsis) ⇒ maig
male *adv.* ⇒ mal
maleficium -ī *n.* ⇒ mala acció, crim
malle mālō māluisse ⇒ voler més,
 preferir
malum -ī *n.* ⇒ mal, calamitat
mālum -ī *n.* ⇒ poma
malus -a -um ⇒ dolent, malvat
mamma -ae *f.* ⇒ mamà

māne *indecl. n.* ⇒ matí
 adv. ⇒ al matí
manēre mānsisse māsum ⇒ romandre,
 quedar(-se)
manus -ūs *f.* ⇒ mà
mare -is *n.* ⇒ mar
margarīta -ae *f.* ⇒ perla
marītīmus -a -um ⇒ de mar, marítim
marītus -ī *m.* ⇒ marit, espòs
Mārtius -ī (mēnsis) ⇒ març
māter -pēl *f.* ⇒ mare
māteria -ae *f.* ⇒ matèria
mātrōna -ae *f.* ⇒ matrona
mātūrus -a -um ⇒ madur
māximē *adv.* ⇒ sobretot
māximus -a -um ⇒ el més
 gran, el major
medicus -ī *m.* ⇒ metge
mediūm -ī *n.* ⇒ mitjà, centre
medius -a -um ⇒ del mig, central
mel mellis *n.* ⇒ mel
melior -ius *comp.* ⇒ millor
mellītus -a -um ⇒ dolç, de mel
membrum -ī *n.* ⇒ membre
meminisse + *gen./ac.* ⇒ recordar,
 recordar-se
memorāre [1] ⇒ esmentar
memōria -ae *f.* ⇒ memòria, record
mendum -ī *n.* ⇒ error
mēns mentis *f.* ⇒ ment, esperit
mēnsa -ae *f.* ⇒ taula
 mēnsa secunda ⇒ postres
mēnsis -is *m.* ⇒ mes
mentiō -ōnis *f.* ⇒ esment, esment
mentīrī -ītum esse *dep.* ⇒ mentir
mercātor -ōris *m.* ⇒ mercader,
 comerciant
mercātōrius -a -um ⇒ mercant
mercēs -ēdis *f.* ⇒ salari, lloguer
merēre meruisse meritum ⇒ guanyar,
 merèixer
mergere -sisse -sum ⇒ enfonsar,
 submergir, negar
merīdiēs -ēī *m.* ⇒ migdia, sud
merum -ī *n.* ⇒ vi pur
merus -a -um ⇒ pur, sense mescla
merx -rcis *f.* ⇒ mercaderia
metere messum ⇒ recol·lectar, collir
metuere -uisse mētutum ⇒ témer, tenir

por
metus -ūs *m* ⇒ por, temor
meus -a -um, *voc.* *mī* ⇒ el meu, meu
mīles -itis *m.* ⇒ soldat
mīlitāre [1] ⇒ ser soldat, fer el
 servei militar, enrolar-se
mīlitāris -e ⇒ militar
mīlle, *pl.* *mīlia* -ium *n.* ⇒ mil
 mīlle passuum ⇒ milla (= 1.480 m.)
mīnārī [1] *dep.* + *dat.* ⇒ amenaçar
mīnimē *adv.* ⇒ de cap manera
mīnimus -a -um *sup.* ⇒ el més petit,
 mínim
mīnister -trī *m.* ⇒ servidor, criat
mīnor -us (-oris) *comp.* ⇒ més petit,
 menor
mīnuere -uisse -ūtum ⇒ disminuir, reduir
mīnus *adv.* ⇒ menys
mīrābilis -e ⇒ meravellós
mīrārī [1] *dep.* ⇒ estranyar-se (de)
mīrus -a -um ⇒ sorprenent
mīscēre -uisse mixtum ⇒ barrejar,
 mesclar
mīsellus -a -um ⇒ pobre, pobret
mīser -era -erum ⇒ míser, miserable
mīttēre *mī*sisse *mī*ssum ⇒ enviar, tirar
 sanguinem *mī*ttēre ⇒ sagnar
mōdo *adv.* ⇒ només, fa poc
 modo... modo ⇒ ara... ara
mōdus -ī *m.* ⇒ mode, manera
 nūllō *mōdō* ⇒ de cap manera
mōenia -ium *n. pl.* ⇒ muralles
mōlestus -a -um ⇒ molest, desagradable
mōllīre -īsse -ītum ⇒ ablanir,
 reblanir
mōllis -e ⇒ tou, tendre
mōnēre *mō*nuisse *mō*nitum ⇒ advertir,
 recordar, aconsellar
mōns *mō*ntis *m.* ⇒ muntanya
mōnstrāre [1] ⇒ indicar, assenyalar
mōnstrum -ī *n.* ⇒ monstre, prodigi
mōra -ae *f.* ⇒ tardança, demora
mōrdēre *mō*mordisse *mō*rsum ⇒
 mossegar
mōrī -ior *mō*rtuum esse *dep.* ⇒ morir
mōrs *mō*rtis *f.* ⇒ mort
mōrtālis -e ⇒ mortal
mōrtuus -a -um (< *mōrī*) ⇒ mort
mōs *mō*ris *m.* ⇒ costum

mōvēre *mō*vīsse *mō*tum ⇒ moure
mōx *adv.* ⇒ aviat, després
mōlier -eris *f.* ⇒ dona
mōltī -ae -a ⇒ molts
mōltitūdō -inis *f.* ⇒ multitud, gran
 nombre
mōltō + *comp.* ⇒ molt
mōltum *adv.* ⇒ molt
mōndus -ī *m.* ⇒ món, univers
mōndus -a -um ⇒ net, nítid
mōnīre -īsse -ītum ⇒ fortificar
mōnus -eris *n.* ⇒ regal
mōrus -ī *m.* ⇒ muralla, mur
Mōsa -ae *f.* ⇒ Musa
mōtāre [1] ⇒ canviar, intercanviar
mōtus -a -um ⇒ mut
mōtuus -a -um ⇒ prestat
*mō*tuum *dare*/*sū*mere ⇒
 prestar/demanar en préstec

N

nam *conj.* ⇒ ja que, perquè
 -**nam** ⇒... doncs?
namque *conj.* ⇒ ja que, perquè
nārrāre [1] ⇒ narrar, comptar
nārrātiō -ōnis *f.* ⇒ narració
nāscī *nā*tum esse *dep.* ⇒ néixer
nāsus -ī *m.* ⇒ nas
natāre [1] ⇒ nedar
nātūra -ae *f.* ⇒ naturalesa
nātus -a -um (< *nāscī*) ⇒ nascut
 XX *annōs* *nātus* ⇒ de 20 anys d'edat
nauta -ae *m.* ⇒ mariner
nāvicula -ae *f.* ⇒ barca, bot
nāvīgāre [1] ⇒ navegar
nāvīgātiō -ōnis *f.* ⇒ navegació
nāvis -is *f.* ⇒ nau, embarcació
-ne *adv.* ⇒ ¿...?, és que...? (*interrogatiu*)
nē *conj.* ⇒ perquè no, que no
nē... *quidem* ⇒ ni tan sols, tampoc
nec *v.* *ne*-que/*nec*
necāre [1] ⇒ matar
necessārius -a -um ⇒ necessari
nesse est ⇒ és necessari, cal
negāre [1] ⇒ negar, dir que no
neglēgēns -entis *adj.* ⇒ negligent,
 descurols
neglēgere -ēxisse -ēctum ⇒ descuidar

negōtium -ī *n.* ⇒ activitat, negoci
nēmō nēminem nēminī ⇒ ningú, cap
nēquam *adj. indecl., sup.* nēquissimus ⇒
 que no val res, inútil, sense valor
ne-que/nec *conj.* ⇒ i no, ni
 neque... neque ⇒ ni... ni
ne-scīre -scī(v)i -scītum ⇒ no saber,
 desconèixer
neu *v.* nē-ve/neu
neuter -tra -trum ⇒ cap dels dos
nē-ve / neu *conj.* ⇒ i no, o no
nex necis *f.* ⇒ mort violenta, matança
nīdus -ī *m.* ⇒ niu
nīger -gra -grum ⇒ negre
nihil/nīl *indecl.* ⇒ res
nimis *adv.* ⇒ massa
nimum *adv.* ⇒ massa
nimius -a -um ⇒ massa gran
nisi *conj.* ⇒ si no, excepte, llevat que
niveus -a -um ⇒ niví, blanc com la neu
nix nivis *f.* ⇒ neu
nōbilis -e ⇒ conegut, cèlebre, famós
nocēre -uisse -itum + *dat.* ⇒ danyar, ser
 nociu
nōlle nōlō nōluisse ⇒ no voler
 nōlī -īte + *īnf* ⇒ no... ! (*ordre*
negativa)
nōmen -inis *n.* ⇒ nom (cognom)
nōmināre [1] ⇒ anomenar, cridar
nōn *adv.* ⇒ no
nōnae -ārum *f. pl.* ⇒ Nones, el 5 (o 7) del
 mes
nōnāgēsīmus -a -um ⇒ norantè
nōnāgīntā ⇒ noranta
nōn-dum *adv.* ⇒ encara no
nōn-gentī -ae -a ⇒ nou-cents
nōn-ne *adv.* ⇒ és que potser no... ?
nōn-nūllī -ae -a ⇒ alguns
nōn-numquam *adv.* ⇒ alguna vegada, de
 vegades
nōnus -a -um ⇒ novè
nōs nōbīs ⇒ nosaltres, nos
nōscere nōvisse nōtum ⇒ conèixer, saber
noster -tra -trum ⇒ el nostre
 nostrum *gen.* ⇒ de nosaltres
nota -ae *f.* ⇒ senyal, signe
nōtus -a -um ⇒ conegut
novem ⇒ nou
November -bris (mēnsis) ⇒ novembre

nōvisse (< nōscere) ⇒ conèixer
novus -a -um ⇒ nou
nox noctis *f.* ⇒ nit
nūbere nūpsisse nuptum + *dat.* ⇒
 casar-se (una dona amb un home)
nūbēs -is *f.* ⇒ núvol
nūbilus -a -um ⇒ ennuvolat
nūdus -a -um ⇒ nu
nūgae -ārum *f. pl.* ⇒ necieses, nimietats
nūllus -a -um ⇒ cap
nūm *adv.* ⇒ ¿és que... ?
numerāre [1] ⇒ comptar
numerus -ī *m.* ⇒ nombre, número
nummus -ī *m.* ⇒ moneda, sesterci
numquam *adv.* ⇒ mai
nunc *adv.* ⇒ ara
nūntiāre [1] ⇒ anunciar, fer conèixer
nūntius -ī *m.* ⇒ missatger, missatge
nūper *adv.* ⇒ fa poc
nūtrix -īcis *f.* ⇒ nodrissa, dida
nux nucis *f.* ⇒ nou

O

ō ⇒ oh!
ob *prp.* + *ac.* ⇒ per, a causa de
oblīvīscī oblītum esse *dep.* + *gen./ac.* ⇒
 oblidar(-se)
ob-ōedīre -īsse -ītum + *dat.* ⇒ obeir
obscūrus -a -um ⇒ fosc
occidēns -entis ⇒ occident, oest
oc-cidere -cidisse -cāsum ⇒ pondre's (el
 sol), morir
oc-cidere -cīdisse -cīsum ⇒ matar,
 assassinar
occultāre [1] ⇒ ocultar, amagar
oc-currere -currisse -cursum + *dat.* ⇒
 trobar-se amb, acudir, presentar-se
ōceanus -ī ⇒ oceà
ocellus -ī ⇒ ullet, ull petit
octāvus -a -um ⇒ huitè
octīn-gentī -ae -a ⇒ vuit-cents
octō ⇒ vuit
Octōber -bris (mēnsis) ⇒ octubre
octōgīntā ⇒ vuitanta
oculus -ī ⇒ ull
ōdisse *def* ⇒ odiar
odium -ī *n.* ⇒ odi
of-ferre ob-tulisse ob-lātum ⇒ oferir

officium -ī *n.* ⇒ deure, obligació
ōlim *adv.* ⇒ en un altre temps, una vegada
omnis -e ⇒ tot, cada; *pl.* tots (*subst.*)
omnia n. pl. ⇒ tot
opera -ae *f.* ⇒ obra, atenció
operire -uisse *opertum* ⇒ cobrir
opēs -um *f. pl.* ⇒ mitjans, riqueses
oportere -uisse: oportet ⇒ convé, és necessari
opperiri oppertum esse *dep.* ⇒ esperar,
oppidum -ī *n.* ⇒ ciutat
op-pugnare [1] ⇒ atacar
optare [1] ⇒ desitjar
optimus -a -um *sup.* ⇒ el millor, òptim
opus -eris *n.* ⇒ treball, obra
opus est ⇒ és necessari
ōra -ae *f.* ⇒ vora, costa
ōrāre [1] ⇒ pregar, suplicar, parlar
ōrātiō -ōnis *f.* ⇒ discurs, oració (*gramàt.*)
orbis -is *m.* ⇒ cercle, òrbita
orbis terrārum ⇒ la terra, el món
ōrdināre [1] ⇒ ordenar, regular
ōrdō -inis ⇒ ordre, fila
oriēns -entis ⇒ orient, est
oriri ortum esse *dep.* ⇒ alçar-se, sortir, néixer
ōrnāmentum -ī *n.* ⇒ joia, ornament
ōrnare [1] ⇒ equipar, adornar
os ossis *n.* ⇒ os
ōs ōris *n.* ⇒ boca
ōscitāre [1] ⇒ badallar
ōsculāri [1] *dep.* ⇒ besar
ōsculum -ī *n.* ⇒ petó, bes
ostendere ostendisse ostentum ⇒ mostrar, presentar
ōstiārius -ī *m.* ⇒ porter
ōstium -ī *n.* ⇒ porta, entrada
ōtiōsus -a -um ⇒ desocupat, ociós
ōtium -ī *n.* ⇒ temps lliure, oci
ovis -is *f.* ⇒ ovella
ōvum -ī *n.* ⇒ ou

P

pābulum -ī *n.* ⇒ past, farratge
paene *adv.* ⇒ quasi
paen-īnsula -ae *f.* ⇒ península
pāgina -ae *f.* ⇒ pàgina

pallere -uisse ⇒ estar pàl·lid, empal·lidir
pallidus -a -um ⇒ pàl·lid
pallium -ī *n.* ⇒ manto
palma -ae *f.* ⇒ palmell (de la mà)
palpitare [1] ⇒ palpitare, bategar
pānis -is *m.* ⇒ pa
papyrus -ī *f.* ⇒ papir
pār paris *adj.* ⇒ igual
parare [1] ⇒ preparar, disposar-se a
parātus -a -um ⇒ prompte, disposat
parcere pepercisse + *dat.* ⇒ perdonar
parentēs -um *m. pl.* ⇒ pares (tan el pare com la mare)
parere -iō peperisse partum ⇒ donar a l'ou, parir, pondre (un ou)
pārere -uisse pārītum + *dat.* ⇒ obeir
parricida -ae *m.* ⇒ parricida
pars -rtis *f.* ⇒ part, direcció
particula -ae *f.* ⇒ partícula
partiri -ītum esse *dep.* ⇒ dividir, repartir
parum *adv.* ⇒ poc, no prou, a penes
parvulus -a -um ⇒ molt petit, pàrvul
parvus -a -um ⇒ petit
pāscere pāvisse pāstum ⇒ pasturar, satisfer
passer -eris *m.* ⇒ pardal
passus -ūs *m.* ⇒ pas (mesura = 1,48 m.)
pāstor -ōris *m.* ⇒ pastor
pater -atris *m.* ⇒ pare
patere patuisse ⇒ ser obert
pati -ior passum esse *dep.* ⇒ patir, suportar
patiēns -entis *adj.* ⇒ pacient
patientia -ae *f.* ⇒ paciència
pātria -ae *f.* ⇒ pàtria, país natal
pauci -ae -a ⇒ pocs
paulisper *adv.* ⇒ un poc, un moment, un instant
paulō + *comp.* ⇒ una mica, un poc
paulō ante/post ⇒ poc abans / després
paulum *adv.* ⇒ poc, una mica
pauper -eris *adj.* ⇒ pobre
pāx pācis *f.* ⇒ pau
pectus -oris *n.* ⇒ pit
pecūlium -ī *n.* ⇒ propietats, béns, estalvis
pecūnia -ae *f.* ⇒ diners
pecūniōsus -a -um ⇒ ric, adinerat
pecus -oris *n.* ⇒ guanyat, ramat

pedes -itis *m.* ⇒ soldat d'infanteria
peīor -ius *comp.* ⇒ pitjor
pellere pepulis pulsum ⇒ rebutjar, expulsar
penna -ae *f.* ⇒ ploma
pēsum -ī *n.* ⇒ tasca, obligació
per *prp.* + *ac.* ⇒ a través, per
per sē ⇒ per si mateix, només
per-currere -currisse -cursum ⇒ recórrer, travessar (corrent), córrer
per-cutere -iō -cussisse -cussum ⇒ colpejar, batre
per-dere -didisse -ditum ⇒ perdre, arruïnar, gastar
per-ferre -tulisse -lātum ⇒ suportar
per-ficere -fēcisse -fectum ⇒ acabar, enllestir
pergere per-rēxisse per-rēctum ⇒ continuar, prosseguir
periculōsus -a -um ⇒ perillós
periculum -ī *n.* ⇒ perill
per-īre -eō -iisse ⇒ perir, morir
peristylum -ī *n.* ⇒ peristol (jardí interior)
per-mittere -mīsisse -missum ⇒ permetre
per-movēre -mōvisse -mōtum ⇒ agitar, commoure
perpetuus -a -um ⇒ constant, perpetu
per-sequī -secūtum esse *dep.* ⇒ perseguir
persōna -ae *f.* ⇒ personatge, persona
per-suādēre -suāsisse -suāsum + *dat.* ⇒ persuadir, convèncer
per-territus -a -um ⇒ aterrit, espantat
per-turbāre [1] ⇒ pertorbar, desconcertar
per-venīre -vēnisse -ventum ⇒ arribar
pēs edis *m.* ⇒ peu (mesura = 30 cm.)
pessimus -a -um *sup.* ⇒ el pitjor, pèssim
petasus -ī *m.* ⇒ barret
petere -īvisse -ītum ⇒ dirigir-se a, atacar, buscar, demanar
phantasma -atis *n.* ⇒ fantasma, espectre
philosophus -ī *m.* ⇒ filòsof
piger -gra -grum ⇒ mandrós
pila -ae *f.* ⇒ pilota
pīlum -ī *n.* ⇒ venable, dard (arma llancívola)
pīpiāre [1] ⇒ piular
pīrāta -ae *m.* ⇒ pirata

pirum -ī *n.* ⇒ pera
piscātor -ōris *m.* ⇒ pescador
piscis -is *m.* ⇒ peix
placēre -uisse -itum + *dat.* ⇒ donar plaer, agradar, delectar
plānē *adv.* ⇒ clarament, totalment
plānus -a -um ⇒ clar, evident
plaudere -sisse -sum + *dat.* ⇒ aplaudir
plēnus -a -um + *gen./abl.* ⇒ ple
plēri-que plērae- plēra- ⇒ la major part, la majoria de
plērumque *adv.* ⇒ quasi sempre, generalment
plōrāre [1] ⇒ plorar
plūrēs -a *comp.* ⇒ més, més nombrosos
plūrimī -ae -a *sup.* ⇒ el nombre més gran
plūs plūris *n. comp.* ⇒ més, en major quantitat
plūs *adv.* ⇒ més
pōculum -ī *n.* ⇒ copa
poena -ae *f.* ⇒ càstig, pena
poēta -ae *m./f.* ⇒ poeta
poēticus -a -um ⇒ poètic
pollicērī -itum esse *dep.* ⇒ prometre
pōnere posuisse positum ⇒ posar, col·locar
pōns pontis *m.* ⇒ pont
populus -ī *m.* ⇒ poble
porcus -ī *m.* ⇒ porc
porta -ae *f.* ⇒ porta (de ciutat)
portāre [1] ⇒ portar
portus -ūs *m.* ⇒ port
poscere poposcisse ⇒ demanar, reclamar
posse possum potuisse ⇒ poder, ser capaç de
possidēre -sēdisse -sessum ⇒ posseir
post *prp.* + *ac.* ⇒ darrere de, després de
adv. ⇒ darrere, després
post-eā *adv.* ⇒ de seguida, després
posterior -ius *comp.* ⇒ posterior, posterior
posterus -a -um ⇒ següent
posthāc *adv.* ⇒ d'ara endavant
post-quam *conj.* ⇒ després que, des que
postrēmō *adv.* ⇒ en fi, finalment
postrēmus -a -um ⇒ últim
postulāre [1] ⇒ demanar, demandar
pōtāre [1] ⇒ beure
potestās -ātis *f.* ⇒ poder, potestat

pōtiō -ōnis *f.* ⇒ beguda
potius *adv.* ⇒ millor
prae *prp.* + *abl.* ⇒ davant de, per
praecipuē *adv.* ⇒ principalment
praedium -ī *n.* ⇒ finca, solar
praedō -ōnis *m.* ⇒ lladre, pirata
prae-esse -fuisse + *dat.* ⇒ ser davant de,
 ser al capdavant de
prae-ferre -tulisse -lātum ⇒ preferir
praemium -ī *n.* ⇒ recompensa, premi
prae-nōmen -inis *n.* ⇒ nom (de pila)
prae-pōnere -posuisse -positum + *dat.* ⇒
 posar al capdavant de, anteposar
praesēns -entis *adj.* ⇒ present
prae-stāre -stitisse -stitum ⇒ prestar,
 complir
praeter *prp.* + *ac.* ⇒ per davant de, llevat
 de
praeter-eā *adv.* ⇒ a més
praeteritus -a -um ⇒ passat
prāvus -a -um ⇒ fals, dolent
precārī [1] *dep.* ⇒ pregar, suplicar
precēs -um *f. pl.* ⇒ súplices
prehendere -hendisse -hēnsum ⇒ agafar
premere pressisse pressum ⇒ estrènyer
pretiōsus -a -um ⇒ valuós, de gran valor
pretium -ī *n.* ⇒ preu, valor
pridem *adv.* ⇒ fa molt de temps
prī-diē *adv.* ⇒ el dia abans
prīmō *adv.* ⇒ al principi
primum *adv.* ⇒ primerament
prīmus -a -um ⇒ primer
 in *prīmīs* ⇒ principalment
prīnceps -ipis *m.* ⇒ el primer, cap
prīncipium -ī *n.* ⇒ començament,
 principi
prior -ius ⇒ anterior, primer
prius *adv.* ⇒ abans
prius-quam *conj.* ⇒ abans que, abans de
privātus -a -um ⇒ privat, particular
prō *prp.* + *abl.* ⇒ per, en comptes de, en
 favor de, davant de
probus -a -um ⇒ bo, honrat
prō-cēdere -cessisse -cessum ⇒
 avançar
procul *adv.* ⇒ lluny
prō-currere -currisse -cursum ⇒ avançar
 a corre-cuita
prōd-esse prō-sum prō-fuisse + *dat.* ⇒

aprofitar, ser útil, servir
proelium -ī *n.* ⇒ batalla, combat
profectō *adv.* ⇒ certament
prō-ferre -tulisse -lātum ⇒ treure,
 produir
proficiscī -fectum esse *dep.* ⇒ partir,
 anar-se'n
prō-gredi -ior -gressum esse *dep.* ⇒
 avançar
pro-hibēre -uisse -itum ⇒ allunyar,
 impedir
prō-icere -iēcisse -iectum ⇒ tirar
prōmere prōmpsisse prōmptum ⇒ treure
prōmissum -ī *n.* ⇒ promesa
prō-mittere -mīsisse -mīssum ⇒
 prometre
prope *prp.* + *ac.* ⇒ a prop de
adv. ⇒ quasi, a prop
properāre [1] ⇒ afanyar-se
propinquus -a -um ⇒ pròxim
proprius -a -um ⇒ propi
propter *prp.* + *ac.* ⇒ per, per causa de
propter-eā *adv.* ⇒ per això, per aquesta
 raó
prō-silire -uisse ⇒ saltar fora
prō-spicere -spexisse -spectum ⇒ mirar
 devant, veure a la llunyania, observar
prōtinus *adv.* ⇒ de seguida, al moment
prōvincia -ae *f.* ⇒ província
proximus -a -um *sup.* ⇒ el més proper,
 pròxim
prūdēns -entis *adj.* ⇒ prudent, sagaç
pūblicus -a -um ⇒ públic, de l'Estat
puđere: pudet mē + *gen.* ⇒
 m'averkonyeixo (de)
pudor -ōris *m.* ⇒ vergonya
puella -ae *f.* ⇒ noia, noiet
puer -erī *m.* ⇒ noi, noiet
pugna -ae *f.* ⇒ baralla, combat
pugnāre [1] ⇒ combatre, lluitar,
 barallar-se
pugnus -ī *m.* ⇒ puny
pulcher -chra -chrum ⇒ bell
pulchritūdō -inis *f.* ⇒ bellesa
pullus -ī *m.* ⇒ pollastre, cadell, cria
pulmō -ōnis *m.* ⇒ pulmó
pulsāre [1] ⇒ colpejar, empaitar
pūnīre -īvisse -ītum ⇒ castigar
puppis -is *f.* ⇒ popa

pūrus -a -um ⇒ net, pur
putāre [1] ⇒ pensar, creure, considerar

Q

quadrāgēsīmus -a -um ⇒ quaranté
quadrāgīntā ⇒ quaranta
quadrin-gentī -ae -a ⇒ quatre-cents
quaerere quaesīvisse quaesītum ⇒
buscar, demanar, preguntar
quālis -e ⇒ quin?/de quina mena?
quālitās -ātis *f.* ⇒ qualitat
quam ⇒ que, com, quant
quam + *sup.* ⇒ el més... possible
quam-diū *adv.* ⇒ quant de temps?, com
quam-ob-rem *adv.* ⇒ per què?
quamquam *conj.* ⇒ encara que
quandō *adv.* ⇒ quan?
conj. ⇒ quan, ja que
quantitās -ātis *f.* ⇒ quantitat
quantum -ī *n.* ⇒ quina quantitat, quant,
com
quantus -a -um ⇒ quant gran, quant,
com de gran
quā-propter *adv.* ⇒ per què?
quā-rē *adv.* ⇒ per què?
quārtus -a -um ⇒ quart
quasi *adv.* ⇒ com, com si
quater *adv.* ⇒ quatre vegades
quaterē -iō -- quassum ⇒ agitar, sacsejar
quaternī -ae -a ⇒ quatre (cadascú),
quatre a la vegada
quattuor ⇒ quatre
quattuor-decim ⇒ catorze
-que *conj.* ⇒ i
querī questum esse *dep.* ⇒ queixar-se,
lamentar-se
quī quae quod ⇒ que, el que
quī quae quod (... ?) ⇒ què... ?
quia *conj.* ⇒ perquè
quid *n.* (v. quis) ⇒ què?, quelcom
quid *adv.* ⇒ per què?
quī-dam quae- quod- ⇒ un cert, un tal,
un
quidem *adv.* ⇒ sens dubte, almenys
nē quidem ⇒ ni tan sols
quidnī *adv.* ⇒ per què no?
quid-quam ⇒ quelcom
neque/nec quidquam ⇒ i res

quid-quad ⇒ qualsevol cosa que
quiēscere -ēvisse -ētum ⇒ descansar,
reposar
quiētus -a -um ⇒ quiet, tranquil, en
calma
quīn ⇒ per què no?
quīn-decim ⇒ quinze
quīn-gentī -ae -a ⇒ cinc-cents
quīnī -ae -a ⇒ cinc (a cadascú), cinc a la
vegada
quīnquāgīntā ⇒ cinquanta
quīnque ⇒ cinc
quīnquiēs *adv.* ⇒ cinc vegades
Quīntilis -is (mēnsis) ⇒ juliol
quīntus -a -um ⇒ cinquè
quis quae quid ⇒ qui, què
quis quid (sī/num/nē...) ⇒ algú,
algun, alguna cosa
quis-nam quid-nam ⇒ qui (perquè)
quis-quam ⇒ algú, algun
nec/neque quisquam ⇒ i ningú, i cap
quis-que quae- quod- ⇒ cada, cadascú
quis-quis ⇒ qualsevol que
quō *adv.* ⇒ a on
quod (= quia) ⇒ perquè
quod *n.* (v. quī) ⇒ que, la qual cosa
quō-modo *adv.* ⇒ com
quoniam ⇒ ja que, perquè
quoque *adv.* ⇒ també
quot *indecl.* ⇒ quants, com
quot-annīs *adv.* ⇒ tots els anys
quotiēs *adv.* ⇒ quantes vegades

R

rāmus -ī *m.* ⇒ branca
rapere -iō -uisse raptum ⇒ arrabassar,
robar, emportar-se
rapidus -a -um ⇒ ràpid
rārō *adv.* ⇒ rarament
rārus -a -um ⇒ rar, escàs, poc
nombrós
ratiō -ōnis *f.* ⇒ raó, explicació
ratis -is *f.* ⇒ rai, barca
re-cēdere -cessisse -cessum ⇒ retrocedir,
retirar-se
re-cipere -io -cēpisse -ceptum ⇒ rebre,
acollir
recitāre [1] ⇒ llegir en veu alta

re-cognōscere -nōvisse -nitum ⇒ reconèixer
rēctus -a -um ⇒ recte, just, correcte
 rēctā (viā) ⇒ en línia recta
re-cumbere -cubuisse ⇒ gitar-se
red-dere -didisse -ditum ⇒ tornar
red-imere -ēmissee -ēemptum ⇒ rescatar,
 redimir
red-ire -eō -iisse -itum ⇒ tornar
red-dūcere -dūxisse -ductum ⇒ fer
 tornar
re-ferre retulisse re-lātum ⇒ tornar a
 portar, tornar
regere rēxisse rēctum ⇒ governar, dirigir
rēgīna -ae *f.* ⇒ reina
regiō -ōnis *f.* ⇒ regiō
rēgnāre [1] ⇒ regnar, ser rei
rēgula -ae *f.* ⇒ regla
re-linquere -līquisse -lictum ⇒ deixar
reliquus -a -um ⇒ restant, *pl.* els altres
re-manēre -mansisse -mansum ⇒
 quedar-se, romandre
rēmigāre [1] ⇒ remar
re-minīscī *dep.* + *gen./ac.* ⇒ recordar,
 recordar-se (de)
re-mittere -mīsisse -missum ⇒ fer
 tornar, tornar
re-movēre -mōvisse -mōtum ⇒ allunyar,
 retirar
rēmus -ī *m.* ⇒ rem
repente *adv.* ⇒ sobtadament, de sobte
reperīre repperisse repertum ⇒ trobar
re-pōnere -posuisse -positum ⇒ tornar a
 posar
re-prehendere -disse -hensum ⇒
 reprendre
re-pugnāre [1] ⇒ resistir-se, oposar-se
re-quiēscere -ēvisse -ētum ⇒ descansar
re-quirere -quīsvisse -quīsitum ⇒
 buscar, preguntar
rēs reī *f.* ⇒ cosa, fet, assumpte
re-sistere -stitisse + *dat.* ⇒ quedar-se,
 resistir
re-spondēre -disse -spōnsum ⇒
 respondre
respōnsum -ī *n.* ⇒ resposta
rēte -is *n.* ⇒ xarxa
re-tinēre -uisse -tentum ⇒ retenir
re-trahere -trāxisse -tractum ⇒ fer

tornar
re-venīre -vēnissee -ventum ⇒ tornar
revertī -vertisse -versum *semidep.* ⇒
 tornar
re-vocāre [1] ⇒ fer tornar, revocar
rēx rēgis *m.* ⇒ rei
rīdēre rīsisse rīsum ⇒ riure, riure's de
rīdiculus -a -um ⇒ ridícul, còmic
rigāre [1] ⇒ regar, irrigar
rīpa -ae *f.* ⇒ ribera, vora
rīsus -ūs *m.* ⇒ rialla
rīvus -ī *m.* ⇒ rierol
rogāre [1] ⇒ pregar, demanar
rogitāre [1] ⇒ preguntar insistentment
Rōmānus -a -um ⇒ romà
rosa -ae *f.* ⇒ rosa, roser
ruber -bra -brum ⇒ roig
rubēre -uisse ⇒ enrogir, enrogir-se
rudis -e ⇒ rude, brut, inculte
rūmor -ōris *m.* ⇒ rumor
rumpere rūpisse ruptum ⇒ trencar
rūrī (*loc.*) ⇒ en el camp
rūrsus ⇒ de nou, una altra vegada
rūs rūris *n.* ⇒ el camp
rūsticus -a -um ⇒ rústic, del camp

S

sacculus -ī *m.* ⇒ bossa (per als diners)
saccus -ī *m.* ⇒ sac
sacerdōs -ōtis *m./f.* ⇒ sacerdot,
 sacerdotessa
saeculum -ī *n.* ⇒ segle
saepe *adv.* ⇒ sovint, moltes vegades
saevus -a -um ⇒ rabiós, cruel
sagitta -ae *f.* ⇒ fletxa, sageta
sāl salis *m.* ⇒ sal
salire -uisse saltum ⇒ saltar
salūs -ūtis *f.* ⇒ salut, salvació
 salūtem dīcere + *dat.* ⇒ saludar
salūtāre [1] ⇒ saludar
salvāre [1] ⇒ salvar
salvē -ēte ⇒ Salut!/Hola!/Bon dia!
salvēre iubēre ⇒ saludar
salvus -a -um ⇒ sa, estalvi
sānāre [1] ⇒ guarir, curar
sānē *adv.* ⇒ certament, realment
sanguis -inis *m.* ⇒ sang

sānus -a -um ⇒ sa
sapere -iō sapiisse ⇒ tenir enteniment, saber
sapiēns -entis *adj.* ⇒ savi
satis *adv.* ⇒ prou
saxum -ī *n.* ⇒ roca
scaena -ae *f.* ⇒ escena
scaenicus -a -um ⇒ teatral
scalpellum -ī *n.* ⇒ escalpel, bisturí
scamnum -ī *n.* ⇒ banqueta
scelustus -a -um ⇒ malvat, criminal
scelus -eris *n.* ⇒ crim
scīlicet *adv.* ⇒ per descomptat
scindere scidisse scissum ⇒ esgarrar
scīre scīvisse scītum ⇒ saber, ser instruït
scribere scrīpsisse scrīptum ⇒ escriure
scūtum -ī *n.* ⇒ escut
sē sibi sē-cum ⇒ se, si, amb si, amb ell mateix
secāre -uisse sectum ⇒ tallar
secundum *prp.* + *ac.* ⇒ al llarg de
secundus -a -um ⇒ segon, favorable
sed ⇒ sinó, però
sē-decim ⇒ setze
sedēre sēdisse sessum ⇒ estar assentat
sella -ae *f.* ⇒ cadira
semel *adv.* ⇒ una vegada
sēmen -inis *n.* ⇒ gra, llavor
semper *adv.* ⇒ sempre
senex senis ⇒ home vell, ancià
sēnī -ae -a ⇒ sis (cada un)
sententia -ae *f.* ⇒ opinió, sentit, frase
sentīre sēnsisse sēnsūm ⇒ sentir, pensar, opinar
septem ⇒ set
September -bris (mēnsis) ⇒ setembre
septen-decim ⇒ disset
septentrionēs -um *m. pl.* ⇒ nord
septimus -a -um ⇒ setè
septin-gentī -ae -a ⇒ set-cents
septuāgintā ⇒ setanta
sequī secūtum esse *dep.* ⇒ seguir
serēnus -a -um ⇒ serè, sense núvols
serere sēvisse satum ⇒ semblar, plantar
sērius -a -um ⇒ seriós, greu
sermō -ōnis *m.* ⇒ conversació, llenguatge
servāre [1] ⇒ conservar, salvar
servīre -īvisse -ītum + *dat.* ⇒ ser esclau

de, servir a
servitūs -ūtis *f.* ⇒ esclavitud, servitud
servus -ī ⇒ esclau, serf
ses-centī -ae -a ⇒ sis-cents
sēsē ⇒ se, es, si
sēstertius -ī *m.* ⇒ sesterce (moneda)
seu *v.* sī-ve/seu
sevērus -a -um ⇒ sever
sex ⇒ sis
sexāgintā ⇒ seixanta
sexiēs *adv.* ⇒ sis vegades
Sextilis -is (mēnsis) ⇒ agost
sextus -a -um ⇒ sisè
sī *conj.* ⇒ si
sīc *adv.* ⇒ així, d'aquesta manera
siccus -a -um ⇒ sec
sīc-ut *adv.* ⇒ com, així com
signāre [1] ⇒ marcar, segellar
significāre [1] ⇒ indicar, significar
significātiō -ōnis *f.* ⇒ significació
signum -ī *n.* ⇒ senyal, segell, estàtua
silentium -ī *n.* ⇒ silenci
silēre siluisse ⇒ callar, guardar silenci
silva -ae *f.* ⇒ bosc, selva
similis -e ⇒ semblant
simul *adv.* ⇒ al mateix temps
 simul atque *conj.* + *perf.* ⇒ en quant
sīm *conj.* ⇒ però si
sine *prep.* + *abl.* ⇒ sense
sinere sīvisse situm ⇒ deixar, permetre
singulī -ae -a ⇒ un (cadascú), cada
sinister -tra -trum ⇒ esquerre,
 sinistra -ae *f.* ⇒ la (mà) esquerra
sinus -ūs *m.* ⇒ plec (de la toga)
sī-quidem ⇒ ja que
sītis -is *f.* ⇒ set
sītus -a -um ⇒ situat
sī-ve/ seu ⇒ o si, o
 s.... s. ⇒ o... o, ja sigui... ja sigui
sōl -is *m.* ⇒ sol
solēre -itum esse *semidep.* ⇒ soler, acostumar
solum -ī *n.* ⇒ sòl, pis
sōlum *adv.* ⇒ només
sōlus -a -um ⇒ sol
solvere solvisse solūtum ⇒ deixar anar, pagar, complir;
 nāvem solvere ⇒ llevar àncores, salpar

somnus -ī *m.* ⇒ son
sonus -ī *m.* ⇒ so
sordēs -ium *f. pl.* ⇒ brutícia
sordidus -a -um ⇒ brut, sordid
soror -ōris *f.* ⇒ germana
spargere -sisse -sum ⇒ escampar,
 dispersar
speciēs -ēī *f.* ⇒ aspecte, espècie
spectāre [1] ⇒ contemplar,
 mirar
spectātor -ōris ⇒ espectador
speculum -ī *n.* ⇒ mirall
spērāre [1] ⇒ esperar, confiar
spēs -ēī *f.* ⇒ esperança
-spicere -iō -spexisse -spectum
spīrāre [1] ⇒ respirar
stāre stetisse stātum ⇒ estar dret, estar
 quiet
statim *adv.* ⇒ de seguida, després
statuere -uisse -ūtum ⇒ determinar, fixar
stēlla -ae *f.* ⇒ estrella
sternere strāvisse strātum ⇒ tendir,
 estendre
stertere ⇒ roncar, dormir profundament
stilus -ī *m.* ⇒ punxó, estil
stipendium -ī *n.* ⇒ paga, servei militar
 stipendia merēre ⇒ ser soldat
strepitus -ūs *m.* ⇒ soroll
studēre -uisse + *dat.* ⇒ afanyar-se,
 dedicar-se
studiōsus -a -um + *gen.* ⇒ aficionat,
 desitjós
studium -ī *n.* ⇒ afició, afany, estudi
stultus -a -um ⇒ neci, beneit
stupēre -uisse ⇒ quedar atònit
suādēre suāsisse suāsum + *dat.* ⇒
 aconsellar, persuadir
sub *prp.* + *abl./ac.* ⇒ sota, a sota de, al
 peu de
sub-īre -eō -iisse -itum ⇒ posar-se a sota,
 pujar
subitus -a -um ⇒ sobtat
subitō *adv.* ⇒ de sobte, sobtadament
sub-mergere -sisse -sum ⇒ submergir,
 enfonsar
sub-urbānus -a -um ⇒ proper a Roma
sūmere sūmpsisse sūmptum ⇒ prendre
summus -a -um *sup.* ⇒ el més alt/elevat
super *prp.* + *ac.* ⇒ sobre, damunt de

prp. + *abl.* ⇒ sobre, sobre
superbus -a -um ⇒ superb, orgullós
superes-se -fuisse ⇒ quedar, sobrar
superior -ius *comp.* ⇒ més alt, superior
superus -a -um ⇒ de dalt, superior
supplicium -ī *n.* ⇒ càstig, suplici
suprā *prp.* + *ac.* ⇒ damunt de, sobre
adv. ⇒ dalt, damunt
surdus -a -um ⇒ sord
surgere sur-rēxisse sur-rēctum ⇒
 aixecar-se
sur-ripere -iō -ripuisse -reptum ⇒ robar
sūrsūm *adv.* ⇒ a dalt, cap amunt
suscitāre [1] ⇒ despertar, ressuscitar
su-spicere -io -spexisse -spectum ⇒
 alçar la vista (a), mirar de dalt a baix
sus-tinēre -uisse -tentum ⇒ sostenir,
 suportar
suus -a -um ⇒ el seu, seu
syllaba -ae *f.* ⇒ síl·laba

T

tabella -ae *f.* ⇒ tauleta (*quadern* de
 cera per prendre apunts)
tabellārius -ī *m.* ⇒ carter, missatger
taberna -ae *f.* ⇒ botiga
tabernārius -ī *m.* ⇒ botiguer
tabula -ae *f.* ⇒ taula, taula encerada
tacēre -uisse -itum ⇒ callar
tacitus -a -um ⇒ callat, silenciós
talentum -ī *n.* ⇒ talent
tālis -e ⇒ tal, de tal gènere
tam ⇒ tan, tant
tam-diū *adv.* ⇒ per tant temps
tamen ⇒ no obstant això, amb tot
tam-quam ⇒ com, igual que
tandem *adv.* ⇒ en fi, finalment
tangere tetigisse tāctum ⇒ tocar
tantum -ī *n.* ⇒ tanta quantitat
tantum *adv.* ⇒ tant, només
tantun-dem *adv.* ⇒ tant, el mateix
tantus -a -um ⇒ tan gran
tardus -a -um ⇒ lent, tardà
tata -ae *m.* ⇒ papà
taurus -ī *m.* ⇒ bou
tēctum -ī *n.* ⇒ sostre
temerārius -a -um ⇒ irreflexiu,
 imprudent

tempestās -ātis *f.* ⇒ tempestat
templum -ī *n.* ⇒ temple
tempus -oris *n.* ⇒ temps
tenebrae -ārum *f. pl.* ⇒ foscor, tenebres
tenebricōsus -a -um ⇒ tenebrós
tenēre -uisse tentum ⇒ tenir, retenir
tenuis -e ⇒ prim, dèbil, tènue
ter *adv.* ⇒ tres vegades
tergēre -sisse -sum ⇒ eixugar, assecar
tergum -ī *n.* ⇒ esquena
ternī -ae -a ⇒ tres (cadascú), tres a la vegada
terra -ae *f.* ⇒ terra, país
terrēre -uisse -itum ⇒ espantar
terribilis -e ⇒ terrible
tertius -a -um ⇒ tercer
testis -is *m. f.* ⇒ testimoni
theātrum -ī *n.* ⇒ teatre
tibiae -ārum *f. pl.* ⇒ flauta
tibicen -inis *m.* ⇒ tocador de flauta
tīmēre -uisse ⇒ témer
timidus -a -um ⇒ porug, tímido
tīmor -ōris *m.* ⇒ por, temor
tinnire ⇒ sonar, cascavellejar, fer sonar
tītulus -ī *m.* ⇒ títol
toga -ae *f.* ⇒ toga
togātus -a -um ⇒ togat, vestit amb toga
tollere sus-tulisse sub-lātum ⇒ aixecar, llevar, treure
tonitrus -ūs *m.* ⇒ tro
tot *indecl.* ⇒ tants
totiēs *adv.* ⇒ tantes vegades
tōtus -a -um ⇒ tot, sencer
trā-dere -didisse -ditum ⇒ entregar, donar
trahere trāxisse tractum ⇒ arrossegar
tranquillitās -ātis *f.* ⇒ calma, tranquil·litat
tranquillus -a -um ⇒ serè, tranquil, en calma
trāns *prp.* + *ac.* ⇒ per damunt de, a l'altre
 costat de
trāns-ferre -tulisse -lātum ⇒ portar (a un altre lloc), traslladar
trāns-ire -eō -iisse -itum ⇒ passar (per damunt de), travessar, creuar
tre-centī -ae -a ⇒ tres-cents
trē-decim ⇒ tretze

tremere -uisse ⇒ tremolar
trēs tria ⇒ tres
trīcēsīmus -a -um ⇒ trentè
trīclīnium -ī *n.* ⇒ menjador
trīgintā ⇒ trenta
trīnī -ae -a ⇒ tres, de tres en tres
trīstis -e ⇒ trist
trīstītia -ae *f.* ⇒ tristesa
tū tē tibi tē-cum ⇒ tu, et, te, amb tu
tuērī tu(i)tum esse *dep.* ⇒ protegir, mirar per
tum *adv.* ⇒ llavors, després
tumultuārī [1] *dep.* ⇒ fer soroll, esvalotar
tumultus -ūs *m.* ⇒ tumult
tunc *adv.* ⇒ llavors
tunica -ae *f.* ⇒ túnica
turba -ae *f.* ⇒ multitud
turbāre [1] ⇒ agitar, remoure
turbidus -a -um ⇒ agitat, tempestuós
turgid(ul)us -a -um ⇒ inflat
turpis -e ⇒ lleig, desagradable, vergonyós
tūtus -a -um ⇒ segur, protegit
tuus -a -um ⇒ el teu, teu
tyrannus -ī *m.* ⇒ tirà

U

ubi *adv.* ⇒ on, on
 ubi prīmum + *perf.* ⇒ tan aviat com
ubī-que *adv.* ⇒ per tot arreu
ūllus -a -um ⇒ algun, un
 neque/nec ūllus ⇒ i cap
ulterior -ius ⇒ ulterior, més allunyat
ultimus -a -um ⇒ últim
ultrā *prp.* + *ac.* ⇒ a l'altre costat de, allèn de
ululāre [1] ⇒ udolar
umbra -a *f.* ⇒ ombra
umerus -ī *m.* ⇒ muscle
ūmidus -a -um ⇒ humit, mullat
umquam *adv.* ⇒ alguna vegada
 (després de negació) mai
ūnā *adv.* ⇒ junt
unde *adv.* ⇒ d'on
ūn-dē-centum ⇒ noranta-nou
ūn-decim ⇒ onze
ūndecimus -a -um ⇒ onzè

ūn-dē-trīgintā ⇒ vint-i-nou
ūn-dē-vīgintī ⇒ dinou
ūniversus -a -um ⇒ sencer
ūnus -a -um ⇒ un, u, només
urbānus -a -um ⇒ de la ciutat, urbà
urbs -bis *f.* ⇒ ciutat
ūrere ussisse ustum ⇒ cremar, abrasar
ūsq̄ue ⇒ fins a, des de
ut *adv.* ⇒ com
 ut (+ *subj.*) *conj.* ⇒ que,
 perquè
uter *utra utrum* ⇒ quin dels dos
uter-que *utra- utrum-* ⇒ (cada un de) els
 dos
ūtī ūsum esse *dep.* + *abl.* ⇒ servir-se de,
 usar, fruit de
utinam ⇒ tant de bo
utrum... *an* ⇒ ...o... ? si... o
ūva -ae *f.* ⇒ raïm, gra de raïm
uxor -ōris *f.* ⇒ esposa, dona

V

vacuus -a -um ⇒ buit
vāgīre -isse -ītum ⇒ bramar, gemegar,
 plorar
valdē *adv.* ⇒ molt
valē -ēte ⇒ adéu
valēre -uisse ⇒ ser fort, estar bé de salut
valētūdō -inis *f.* ⇒ salut
validus -a -um ⇒ fort, vigorós
vallis -is *f.* ⇒ vall
vāllum -ī *n.* ⇒ tanca
varius -a -um ⇒ divers
vās vāsis *n., pl.* -a -ōrum ⇒ got, vaixel·la
-veu ⇒ o
vehere vēxisse vectum ⇒
 portar, transportar
 equō vehī ⇒ cavalcar, muntar a cavall
vel ⇒ o, o bé
velle volō voluisse ⇒ voler, desitjar
vēlōx -ōcis *adj.* ⇒ veloç, ràpid
vēlum -ī *n.* ⇒ vela
vel-ut ⇒ com
vēna -ae *f.* ⇒ vena
vēn-dere -didisse -ditum ⇒ vendre
venīre vēnisse ventum ⇒ venir
venter -tris *m.* ⇒ ventre
ventus -ī *m.* ⇒ vent

venustus -a -um ⇒ graciós, amable
vēr vēris *n.* ⇒ primavera
verbera -um *n. pl.* ⇒ pallissa
verberāre [1] ⇒ apallissar, colpejar
verbum -ī *n.* ⇒ paraula
verērī -itum esse *dep.* ⇒ témer, venerar,
 respectar
vērē *adv.* ⇒ veritablement, realment
vērō ⇒ en veritat, mes, però
 neque/nec vērō ⇒ però no
versārī [1] *dep.* ⇒ fer voltes, trobar-se,
 estar
versiculus -ī *m.* ⇒ vers curt
versus -ūs *m.* ⇒ línia, vers
versus: *ad* ... *versus adv.* ⇒ en la direcció
 de, cap a
vertere -tisse -sum ⇒ fer girar, tornar
vērūm ⇒ però, sinó
vērūs -a -um ⇒ veritable
vesper -erī *m.* ⇒ vespre
vesperī *adv.* ⇒ a la vesprada
vester -tra -trum ⇒ el vostre
vestīgium -ī *n.* ⇒ empremta
vestīmentum -ī *n.* ⇒ vestit, vestimenta,
 roba
vestīre -īvisse -ītum ⇒ vestir
vestis -is *f.* ⇒ vestit, roba
vestrum *gen.* ⇒ de vosaltres, el vostre
vetāre -uisse -itum ⇒ prohibir
vetus -eris ⇒ vell, anciana
via -ae *f.* ⇒ camí, via, carrer
vīcēsīmus -a -um ⇒ vintè
vīctor -ōris *m., adj.* ⇒ vencedor, victoriós
vīctōria -ae *f.* ⇒ victòria
vīdēre vīdisse vīsum ⇒ veure
 vidērī *pas.* ⇒ semblar
vīgīlāre [1] ⇒ vetllar, estar despert
vīgīlia -ae *f.* ⇒ vigília, guàrdia nocturna
vīgīntī ⇒ vint
vīlis -e ⇒ barat
vīlla -ae *f.* ⇒ mas, vila
vīncere vīcissee victum ⇒ vèncer
vīncīre vīnxisse vīnctum ⇒ lligar,
 encadenar
vīnea -ae *f.* ⇒ vinya
vīnum -ī *n.* ⇒ vi
vīr -ī ⇒ home, marit
vīrēs -ium *f. pl.* ⇒ força
vīrga -ae *f.* ⇒ bastó, vara

virgō -inis *f.* ⇒ noia, joveneta
virtūs -ūtis *f.* ⇒ valor, valentia
vīs, *ac. vim, abl. vī* ⇒ violència, vigor,
poder
viscera -um *n. pl.* ⇒ vísceres, entranyes
vīsere vīsisse vīsum ⇒ anar a veure,
visitar
vīta -ae *f.* ⇒ vida
vītāre [1] ⇒ evitar
vītis -is *f.* ⇒ vinya
vīvere vīxisse victum ⇒ viure
vīvus -a -um ⇒ viu
vix *adv.* ⇒ a penes, amb prou feines
vocābulum -ī *n.* ⇒ vocable, paraula
vōcālis -is *f.* ⇒ vocal

vocāre [1] ⇒ cridar, invitar
volāre [1] ⇒ volar
voluntās -ātis *f.* ⇒ voluntat
vorāgō -inis *f.* ⇒ terbolí, voràgine
vorāre [1] ⇒ devorar, engolir
vōs vōbīs ⇒ vosaltres, us
vōx vōcis *f.* ⇒ veu
vulnerāre [1] ⇒ ferir
vulnus -eris *n.* ⇒ ferida
vultus -ūs *m.* ⇒ rostre, cara

Z

zephyrus -ī *m.* ⇒ zèfir, vent de l'oest

ABREVIATURES

abl.	ablatiu	p.	pàgina
ac.	acusatiu	p. ex.	per exemple
act.	activa	part.	participi
adj.	adjectiu	pas.	passiva
adv.	adverbi	perf.	perfet
cap.	capítol	pers.	persona
comp.	comparatiu	pl.,	plural
conj.	conjunció	plcpf.	plusquamperfet
cons.	consonant	pos.	possessiu
dat.	datiu	pres.	present
decl.	declinació	pron.	pronon
dep.	deponent	prp.	preposició
etc.	etcètera	semidep.	semideponent
f., fem.	femení	sg.	singular
fut.	futur	subj.	subjuntiu
gen.	genitiu	sbst.	substantiu
gramàt.	gramàtica	sup.	superlatiu
i.e.	és a dir	v.	vegeu
imp.	imperatiu	voc.	vocatiu
imperf.	imperfet	[1] [2] [3] [4]	1a, 2a, 3a, 4a conjugació
ind.	indicatiu	1, 2, 3	1a, 2a, 3a persona
indecl.	indeclinable	–	tema de present
inf.	infinitiu	~	tema de perfet
loc.	locatiu	≈	tema de supí
m.,	masculí	/	o, o bé
n.,	neutre	<	procedeix de
nom.	nominatiu		